

13 ข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

13.1 ข้อเปรียบเทียบทางกฎหมายบริษัทของประเทศไทยและสปป.ลาว

1. กฎหมายที่ใช้บังคับ

ประเทศไทย	สปป.ลาว
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย ¹ (“ป.พ.พ.”) เป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยบริษัทในประเทศไทย นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการบริษัท อาทิเช่น พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 (“พรบ. บริษัทมหาชนฯ”) ว่าด้วย บริษัทมหาชนจำกัด และพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 (“พรบ. กำหนดความผิดเกี่ยวกับบริษัทฯ”) ซึ่งได้กำหนดความผิดต่างๆ ของบริษัทหรือกรรมการของบริษัท เป็นต้น	กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ ฉบับลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2005 (“กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ”) เป็นกฎหมายว่าด้วยบริษัทใน สปป.ลาว กฎหมายว่าด้วยการบัญชี ฉบับลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 1990 (“กฎหมายว่าด้วยการบัญชี”) เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการทำบัญชีของบริษัท

2. ประเภทองค์กรธุรกิจ

ประเทศไทย	สปป.ลาว
องค์กรธุรกิจในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท 1. ห้างหุ้นส่วน 2. บริษัทจำกัด 3. กิจการร่วมค้า	องค์กรธุรกิจ (หรือวิสาหกิจ) ตามกฎหมายลาวแบ่งออกเป็น 3 प्रकार 1. วิสาหกิจส่วนบุคคล 2. วิสาหกิจหุ้นส่วน 3. บริษัท ²

ห้างหุ้นส่วนตามกฎหมายไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญ และห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนมีจำกัดความรับผิดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ได้ตกลงกันได้ ในส่วนของห้างหุ้นส่วนสามัญ ผู้เป็นหุ้นส่วนหมดทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัด ทั้งนี้ ห้างหุ้นส่วนสามัญจะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้ ส่วนห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล โดยจัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน และต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตามกฎหมายไทย บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บริษัทเอกชนจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทเอกชนจำกัดอยู่ภายใต้บังคับของ ป.พ.พ. ส่วนบริษัทมหาชนจำกัดอยู่ภายใต้บังคับของ พรบ. บริษัทมหาชนฯ

ตามกฎหมายลาว วิสาหกิจส่วนบุคคล คือ วิสาหกิจที่บุคคลผู้เดียวเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ดำเนินธุรกิจในนามส่วนตัวของเจ้าของวิสาหกิจ และรับผิดชอบหนี้สินของวิสาหกิจทั้งหมด โดยไม่จำกัด

วิสาหกิจหุ้นส่วน คือ วิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นบนพื้นฐานสัญญาของผู้ลงทุนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อนำเอาทุนมาดำเนินธุรกิจร่วมกันเพื่อแบ่งปันผลกำไร วิสาหกิจหุ้นส่วนใน สปป.ลาว แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ วิสาหกิจหุ้นส่วนสามัญ และวิสาหกิจหุ้นส่วนจำกัด³ วิสาหกิจหุ้นส่วนจำกัดตามกฎหมายลาวคล้ายกันกับห้างหุ้นส่วนตามกฎหมายไทย คือมีผู้เป็นหุ้นส่วนทั่วไป และผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดรับผิดชอบต่อหนี้สินของวิสาหกิจหุ้นส่วนจำกัดไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ตนยังไม่ได้ชำระเต็มเท่านั้น⁴

¹ พรบพ 3 ลักษณะ 22 หุ้นส่วนและบริษัท

² กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 10

³ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 11

⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 69

บริษัทแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชน⁵ นอกจากนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจของ สปป ลาว ยังมีบริษัทจำกัดผู้เดียวด้วย ซึ่งต่างจากประเทศไทย กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้แบ่งวิสาหกิจออกเป็น 4 ประเภทตาม ลักษณะการลงทุน คือ วิสาหกิจเอกชน วิสาหกิจของรัฐ วิสาหกิจผสม และวิสาหกิจรวมหมู่⁶

3. การตั้งบริษัทจำกัด (“บริษัท”)

3.1 ลักษณะทั่วไปของบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
บุคคลใดๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไปจะตั้งเป็นบริษัทจำกัดในประเทศไทยก็ได้ โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ (“หนังสือบริคณห์สนธิ”) ของบริษัท ⁷	บริษัทจำกัด คือ บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 30 คน ยกเว้นในกรณีที่มีมติเฉพาะของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งอนุมัติให้บริษัทจำกัดมีจำนวนผู้ถือหุ้นเกิน 30 คน ⁸

บริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และ สปป ลาว คือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยเงินทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน โดยมีผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียง ไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ⁹

ต่างจากประเทศไทย กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจของ สปป ลาว มีบริษัทจำกัดที่มีผู้ถือหุ้นเพียงคนเดียว หรือเรียกว่า “บริษัทจำกัดผู้เดียว” ด้วย

3.2 ผู้เริ่มก่อการบริษัทจำกัด

ประเทศไทย	สปป ลาว
ผู้เริ่มก่อการบริษัทจำกัด ต้องมีอย่างน้อย 3 คนขึ้นไป ผู้เริ่มก่อการมีความรับผิดชอบจำกัดเพียงมูลค่าหุ้นที่ตนถืออยู่หลังจากได้จดทะเบียนบริษัทแล้ว	ตามกฎหมายลาว ผู้จัดตั้งบริษัทอาจจะเป็นบุคคล หรือนิติบุคคลก็ได้ ¹⁰ ผู้จัดตั้งบริษัทต้องรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ถ้า <ul style="list-style-type: none"> - ผู้จัดตั้งบริษัทดำเนินกิจการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว - ผู้จัดตั้งบริษัทปกปิดรายรับหรือรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด - ผู้จัดตั้งบริษัทใช้จ่ายหรือทำสัญญาที่ไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของ บริษัท หรือ - ผู้จัดตั้งบริษัทตราคาร์พัสสูงเกินกว่าความเป็นจริง

ตามกฎหมายไทย ผู้เริ่มก่อการบริษัทจำกัดต้องเป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น ในขณะที่กฎหมายลาว บัญญัติให้ผู้จัดตั้งบริษัทอาจจะเป็นบุคคล หรือนิติบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ ผู้เริ่มก่อการหรือผู้จัดตั้งบริษัทต้องรับผิดชอบในการจดทะเบียนบริษัทกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงพาณิชย์ของไทย หรือห้องกรเจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจของ สปป ลาว)¹¹ กฎหมายไทย¹² และกฎหมายลาวต่างกำหนดให้ผู้เริ่มก่อการแต่ละคนต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นเมื่อจดทะเบียนบริษัท นอกจากนี้ กฎหมายไทยยังได้กำหนดไว้อีกว่า ผู้เริ่มก่อการต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนบริษัทจำกัด อย่างไรก็ตาม บริษัทดังกล่าวอาจชดใช้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่ผู้เริ่มก่อการภายหลังจดทะเบียนบริษัทแล้วก็ได้

⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 11

⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 9

⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1096 และ 1097

⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 85 และ 144

⁹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 78 วรรค 2

¹⁰ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 78 วรรค 4

¹¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 87

¹² ป.พ.พ. มาตรา 1100

กฎหมาย สปป ลาว ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้จัดตั้งต่อบุคคลภายนอกไว้ดังนี้ ผู้จัดตั้งบริษัทจำกัดต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดต่อสัญญาที่ได้ลงนามกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด หรือค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทจำกัดที่ไม่ได้รับรอง หรือได้รับรอง แต่บริษัทจำกัดนั้นไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ¹³

3.3 หนังสือบริคณห์สนธิหรือสัญญาจัดตั้งบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทจำกัดนั้นต้องมีรายการดังต่อไปนี้ คือ ชื่อบริษัท จังหวัดซึ่งจะเป็นที่ตั้งของบริษัท วัตถุประสงค์ทั้งหลายของบริษัท จำนวนทุนเรือนหุ้นที่จะจดทะเบียน และชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ ¹⁴ จำนวนทุนเรือนหุ้นตามหนังสือบริคณห์สนธิต้องระบุจำนวนหุ้นและมูลค่าหุ้นกำหนดหุ้นละเท่าไร ในระหว่างตั้งบริษัท ต้องออกทุนจดทะเบียนถึงแม้ว่าจะชำระค่าหุ้นเพียงบางส่วนก็ตาม	สัญญาจัดตั้งบริษัทต้องมีรายการต่างๆ คล้ายกันกับหนังสือบริคณห์สนธิตามกฎหมายไทย แต่กฎหมายลาวกำหนดให้ต้องระบุข้อความแสดงว่ากรรมการมีความรับผิดชอบโดยไม่จำกัดไว้ในสัญญาจัดตั้งบริษัทด้วย

กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ กำหนดให้จัดตั้งบริษัทจำกัดลาวโดยการทำสัญญาจัดตั้งบริษัท ความรับผิดชอบโดยไม่จำกัดของกรรมการตามสัญญาจัดตั้งบริษัท จะตกไปภายหลังหนึ่งปี นับแต่วันที่กรรมการพ้นจากการเป็นกรรมการของบริษัท ส่วนกฎหมายไทยกำหนดให้ทำหนังสือบริคณห์สนธิเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ของไทย

3.4 ข้อบังคับของบริษัท (“ข้อบังคับของบริษัท”) หรือกฎระเบียบของบริษัท (“กฎระเบียบของบริษัท”)

ประเทศไทย	สปป ลาว
กฎหมายไทยไม่ได้กำหนดรายการต่างๆ ที่จะต้องระบุไว้ในข้อบังคับของบริษัท ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ บริษัทต้องจัดให้ไปจดทะเบียนภายในกำหนด 14 วันนับแต่วันที่ได้มีการลงมติพิเศษ ¹⁵	กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจกำหนดให้กฎระเบียบของบริษัท ต้องมีรายการดังต่อไปนี้ - รายการที่ระบุไว้ในสัญญาจัดตั้งบริษัท - วิธีการแบ่งผลกำไร หรือเงินปันผลของบริษัท - วิธี และกำหนดเวลาในการชำระค่าหุ้น - การบริหารจัดการ - การประชุม และวิธีลงมติ - วิธีระงับข้อขัดแย้ง การยุบเลิก และการชำระสะสาง

กฎหมายไทยและกฎหมายลาวได้กำหนดไว้ว่า การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของบริษัทต้องได้รับคะแนนเสียงด้วยมติพิเศษหรือมติเฉพาะของที่ประชุมผู้ถือหุ้น¹⁶

3.5 การประชุมตั้งบริษัท

(1) การส่งรายงานการประชุมตั้งบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
ให้ผู้เริ่มก่อการส่งรายงานการตั้งบริษัทที่มีข้อความที่เกี่ยวข้องแก่กิจการอันจะพึงกระทำในที่ประชุมตั้งบริษัททุกๆ ข้อความไปยังผู้เข้าชื่อชื่อหุ้นทุกคนอย่างน้อย 7 วันก่อนวันนัดประชุม	ก่อนวันเปิดการประชุมจัดตั้งบริษัท 10 วันทำการ ผู้จัดตั้งต้องส่งรายงานเกี่ยวกับการจัดตั้งให้บรรดาผู้จองหุ้น ¹⁷

¹³ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 89

¹⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1098

¹⁵ ป.พ.พ. มาตรา 1145 และ 1146

¹⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 83

¹⁷ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 90 วรรค 2

เมื่อมีการเข้าซื้อซื้อหุ้นหมดแล้ว ผู้เริ่มก่อการต้องจัดประชุมตั้งบริษัทโดยไม่ชักช้า ภายหลังจากประชุมตั้งบริษัท ผู้เริ่มก่อการต้องจัดส่งสำเนารายงานอันมีคำรับรองว่าถูกต้องไปยังนายทะเบียนโดยพลัน¹⁸ รายงานการประชุมตั้งบริษัทเป็นเอกสารหนึ่งในรายการต่างๆ ที่จะต้องใช้ในการจดทะเบียนบริษัททั้งในประเทศไทย และ สปป ลาว¹⁹

(2) เรื่องที่จะต้องพิจารณาในที่ประชุมตั้งบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งบริษัทนั้น คือ²⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่างๆ ของบริษัท - ให้สัตยาบันแก่บรรดาสัญญาซึ่งผู้เริ่มก่อการได้ทำไว้ และค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งผู้เริ่มก่อการต้องออกไปในการเริ่มก่อบริษัท - วางกำหนดจำนวนเงินซึ่งจะให้แก่ผู้เริ่มก่อการ ถ้าหากมีเจตนาว่าจะให้ - วางกำหนดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งกำหนดสภาพและบุริมสิทธิแห่งหุ้นนั้นๆ ว่าเป็นสถานใดเพียงใด ถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นๆ ในบริษัท - วางกำหนดจำนวนหุ้นสามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิซึ่งออกให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มค่าแล้วหรือได้ใช้แต่บางส่วนแล้ว เพราะใช้ให้ด้วยอย่างอื่นนอกจากตัวเงิน และกำหนดค่าเพียงใดซึ่งจะถือเอาเป็นว่าได้ใช้เงินแล้ว ถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นๆ ในบริษัท - เลือกตั้งกรรมการและพนักงานสอบบัญชีอันเป็นชุดแรกของบริษัท และวางกำหนดอำนาจของคนเหล่านี้ด้วย 	<p>ที่ประชุมตั้งบริษัทจะพิจารณาเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - รับรองกฎระเบียบของบริษัท - รับรองสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัท - ตกลงเกี่ยวกับหุ้นบุริมสิทธินอกเหนือจากหุ้นสามัญ ถ้ามีหุ้นประเภทนี้ - เลือกตั้งกรรมการชุดที่หนึ่งของบริษัท²¹

(3) มติของที่ประชุมตั้งบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>มติของที่ประชุมตั้งบริษัทย่อมไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติโดยเสียงข้างมาก อันมีคะแนนของผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทั้งหมดซึ่งมีสิทธิลงคะแนนได้ และคิดตามจำนวนหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้นนั้นๆ ทั้งหมดด้วยกัน</p> <p>เมื่อกรรมการได้รับการแล้ว ก็ให้ลงมือจัดการเรียกให้ผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทั้งหลายใช้เงินในหุ้นเรียกหุ้นหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ตามที่ได้กำหนดไว้ในหนังสือชวนให้ซื้อหุ้น²²</p>	<p>มติของที่ประชุมตั้งบริษัทจำกัดจะมีคุณค่าใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้รับคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้จัดตั้งและผู้จองหุ้นที่เข้าประชุม และต้องมีจำนวนหุ้นที่จองมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่จองทั้งหมด การลงมติให้ถือเอาหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียง</p> <p>ส่วนที่ต่างจากประเทศไทย คือ การชำระค่าหุ้นก่อนการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ ผู้จองหุ้นต้องชำระค่าหุ้นของตนให้ครบทั้งหมดถ้าเป็นวัตถุและอย่างน้อยร้อยละ 70 ของมูลค่าหุ้นที่จอง ถ้าเป็นเงิน²³</p>

กฎหมายไทยและกฎหมายลาวบัญญัติว่า ผู้เริ่มก่อการหรือผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นจะออกเสียงลงคะแนนไม่ได้ ถ้าตนมีส่วนได้เสียโดยพิเศษในปัญหาที่ยกขึ้นวินิจฉัยนั้น²⁴ กฎหมายลาวอนุญาตให้ผู้จัดตั้งที่มีส่วนได้เสียโดยพิเศษ ลงคะแนนเสียงเพื่อ

¹⁸ ป.พ.พ. มาตรา 1107

¹⁹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 92

²⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1108

²¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 90

²² ป.พ.พ. มาตรา 1110

²³ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 96

²⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1109 และกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 91

เลือกตั้งกรรมการของบริษัทจำกัดเท่านั้น เมื่อได้ประชุมตั้งบริษัทแล้ว ให้ผู้เริ่มก่อการบริษัทมอบการทั้งปวงให้แก่กรรมการของบริษัท

การชำระค่าหุ้นด้วยวัตถุตามกฎหมายแห่ง สปป ลาว ต้องมีมูลค่าเป็นเงินด้วยคะแนนเสียงอย่างน้อยสองในสามของผู้จัดตั้งและผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมตั้งบริษัท²⁵

(4) การยื่นจดทะเบียนบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
กรรมการต้องยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทกับกระทรวงพาณิชย์ ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ประชุมตั้งบริษัท การจดทะเบียนบริษัทสามารถดำเนินการไปพร้อมกับการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิภายในวันเดียวกันก็ได้	ส่วนที่ต่างจากกฎหมายไทย คือ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจของลาว กำหนดให้กรรมการ ไปจดทะเบียนวิสาหกิจภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันเรียกชำระค่าหุ้นครบเป็นต้นไป ²⁶

กฎหมายไทยกำหนดว่า ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายใน 3 เดือนนับแต่ประชุมตั้งบริษัท บริษัทนั้นเป็นอันไม่ได้ตั้งขึ้น²⁷ และบรรดาเงินที่ได้รับไว้จากผู้เข้าซื้อชื้อหุ้นนั้น ต้องใช้คืนเต็มจำนวนมิให้ลดเลย

การจดทะเบียนบริษัทกับกระทรวงพาณิชย์ของไทยนั้น สามารถดำเนินการไปพร้อมกับการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิภายในวันเดียวกันก็ได้²⁸ ทั้งนี้ (1) บริษัทจัดให้มีผู้เข้าซื้อชื้อหุ้นครบตามจำนวนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทจะจดทะเบียน (2) บริษัทได้จัดประชุมตั้งบริษัทเพื่อพิจารณากิจการต่างๆ ของบริษัท โดยมีผู้เข้าซื้อชื้อหุ้นและผู้เริ่มก่อการทุกคนเข้าร่วมประชุมและให้ความเห็นชอบในกิจการที่ได้ประชุมกันนั้น (3) ผู้เริ่มก่อการได้มอบกิจการทั้งปวงให้แก่กรรมการ และ (4) ผู้เข้าซื้อชื้อหุ้นได้ใช้เงินค่าหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

(5) ความรับผิดชอบเมื่อบริษัทไม่ได้จดทะเบียน

ประเทศไทย	สปป ลาว
ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายใน 3 เดือนนับแต่ประชุมตั้งบริษัท บริษัทนั้นเป็นอันไม่ได้ตั้งขึ้น และบรรดาเงินที่ได้รับไว้จากผู้เข้าซื้อชื้อหุ้นนั้นต้องใช้คืนเต็มจำนวนมิให้ลดเลย ถ้ามีจำนวนเงินที่ได้รับไว้จากผู้เข้าซื้อชื้อหุ้นค้างอยู่มิได้คืนใน 3 เดือน ภายหลังประชุมตั้งบริษัท กรรมการของบริษัทต้องรับผิดชอบร่วมกันที่จะใช้ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย	ในกรณีที่บริษัทจำกัดมิได้รับการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ กรรมการต้องส่งเงินค่าหุ้นทั้งหมดคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นจนครบ ภายในกำหนด 3 เดือน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจปฏิเสธการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจเป็นต้นไป กรรมการต้องรับผิดชอบผู้จองชื้อหุ้นในกรณีที่ยังไม่ได้ส่งเงินค่าหุ้นคืนให้แก่ผู้จองชื้อหุ้นให้ครบภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจปฏิเสธการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจเป็นต้นไป ²⁹

²⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 94

²⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 86

²⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1112

²⁸ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551 มาตรา 8

²⁹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 93

4. หุ้นและผู้ถือหุ้น

4.1 หุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
มูลค่าของหุ้นๆ หนึ่งนั้น มิให้ต่ำกว่าห้าบาท ³⁰ ห้ามมิให้บริษัทจำกัดเป็นเจ้าของถือหุ้นของตนเองหรือรับจํานำหุ้น ของตนเอง ³¹ ห้ามมิให้บริษัทจำกัดตามกฎหมายไทยซื้อหุ้นประชาชนให้ซื้อหุ้น ³²	หุ้นหนึ่งของบริษัทจำกัดต้องไม่ต่ำกว่า 2,000 กีบ สำหรับการเสนอขายหุ้นให้กับประชาชนตามกฎหมายลาว บริษัทที่ จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจสามารถออกหลักทรัพย์เพื่อเสนอ ขายต่อประชาชนได้ตามคำริสว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เลขที่ 255/นย ฉบับลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2010

ตามกฎหมายไทยและกฎหมายลาว ถ้าบุคคลมีจำนวนแต่สองคนขึ้นไปถือหุ้นๆ เดียวร่วมกัน ต้องตั้งให้คนใดคนหนึ่ง
ในจำนวนนั้นแต่คนเดียวเป็นผู้ใช้สิทธิในฐานะเป็นผู้ถือหุ้น อนึ่งบุคคลทั้งหลายซึ่งถือหุ้นๆ เดียวร่วมกันต้องร่วมกันรับผิดชอบ
ต่อบริษัทในการส่งใช้มูลค่าหุ้นที่ถืออยู่³³ ทั้งนี้ บริษัทจำกัดตามกฎหมายไทยต้องแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนก่อนจึงจะ
เสนอขายหุ้นต่อประชาชนได้

4.2 การชำระค่าหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
กรรมการจะเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้ค่าหุ้นเสียเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ที่ ประชุมผู้ถือหุ้นจะได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น การเรียกเงินค่าหุ้น ให้ส่งค่าบอกกล่าวล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 21 วันด้วย จดหมายส่งลงทะเบียนไปรษณีย์ไปยังผู้ถือหุ้นทุกคน ³⁴	กรรมการของบริษัทจำกัดจะเรียกให้ชำระค่าหุ้นที่ยังเหลือเวลาใดก็ได้ ภายหลังได้ขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ เว้นเสียแต่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ในกฎระเบียบของบริษัทจำกัด ³⁵ ในการเรียกชำระค่าหุ้นดังกล่าว กรรมการจะทำเป็นหนังสือแจ้งเป็น ลายลักษณ์อักษรให้ผู้ถือหุ้นแต่ละคนทราบก่อน 30 วัน เกี่ยวกับ กำหนดเวลาการชำระค่าหุ้น และจำนวนเงินที่ต้องชำระ

ตามกฎหมายไทย หุ้นทุกๆ หุ้นต้องให้ใช้เป็นเงินจนเต็มค่า เว้นแต่หุ้นซึ่งออกตามมติของที่ประชุมตั้งบริษัทซึ่งได้ใช้
แต่บางส่วน³⁶ หรือได้ใช้ด้วยอย่างอื่นนอกจากให้ใช้เป็นตัวเงินโดยมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น³⁷ กฎหมายไทยบัญญัติ
ห้ามมิให้ผู้ถือหุ้นหักหนี้กับบริษัทเพื่อชำระค่าหุ้น

กฎหมายลาวกำหนดว่า ในการชำระค่าหุ้นภายหลังการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ และการชำระค่าหุ้นในกรณีอื่น (เพิ่มทุน)
ให้ชำระค่าหุ้นเป็นเงิน และห้ามมิให้หักหนี้กับบริษัทจำกัดเพื่อเป็นการชำระค่าหุ้น เว้นเสียแต่ได้รับการรับรองด้วยมติเฉพาะ
จากที่ประชุมผู้ถือหุ้น³⁸

³⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1117

³¹ ป.พ.พ. มาตรา 1143

³² ป.พ.พ. มาตรา 1102

³³ ป.พ.พ. มาตรา 1118

³⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1120 ถึง 1122

³⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 96

³⁶ ป.พ.พ. มาตรา 1108(5)

³⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1221

³⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 97

4.3 การไม่ชำระค่าหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ถ้าผู้ถือหุ้นคนใดละเลยไม่ส่งใช้เงินที่เรียกค่าหุ้นภายในกำหนดเวลา ผู้ถือหุ้นจำเป็นต้องเสียดอกเบี้ยนับแต่วันที่กำหนดให้ส่งใช้จนถึงวันที่ส่งเสร็จ</p> <p>กรรมการจะส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้นั้น ให้ส่งใช้เงินที่เรียกกับทั้งดอกเบี้ยด้วยก็ได้ และแจ้งไปด้วยก็ได้ว่า ถ้าไม่ใช้เงินตามเรียก ผู้นั้นอาจจะถูกริบ³⁹ หุ้นซึ่งรับแล้วนั้นให้ออกขายทอดตลาดโดยไม่ชักช้า⁴⁰</p>	<p>ผู้ถือหุ้นที่ไม่ชำระค่าหุ้นตามที่กรรมการบริษัทจำกัดได้แจ้งให้ชำระครั้งที่หนึ่ง ต้องเสียดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารในขณะนั้น ในส่วนที่ค้างชำระ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นต้นไป</p> <p>ผู้ถือหุ้นดังกล่าวมีสิทธิลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเท่ากับจำนวนหุ้นที่ได้ชำระแล้วเท่านั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่ชำระทั้งหุ้นและดอกเบี้ยตามการเรียกชำระครั้งที่สองแล้ว กรรมการมีสิทธิเสนอขายหุ้นดังกล่าว เพื่อนำเงินมาใช้แทนแก่บริษัทจำกัดทั้งหุ้นและดอกเบี้ย เงินที่เหลือจากการชำระนั้น ให้ส่งคืนแก่ผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้อง</p>

นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้กำหนดวิธีการไว้ในกรณีที่เงินที่ได้มาจากการขายหุ้นไม่เพียงพอ โดยให้กรรมการมีสิทธิทวงให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่ชำระเงินดังกล่าว ชำระจนครบ มิฉะนั้น ก็จะไม่นับทะเบียนโอนหุ้น หรือจะระงับสิทธิของผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องในการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น⁴¹

4.4 หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>กฎหมายไทย ไม่มีบทบัญญัติโดยเฉพาะเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ⁴²</p> <p>ป.พ.พ. บัญญัติไว้เพียงว่า ถ้าบริษัทได้ออกหุ้นบุริมสิทธิไปแล้ว ได้กำหนดไว้ว่าบุริมสิทธิจะมีแก่ผู้นั้นๆ เป็นอย่างไร ห้ามมิให้แก้ไขอีกเลย⁴³</p>	<p>กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของเจ้าของหุ้นสามัญ หรือ “ผู้ถือหุ้นสามัญ” ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสนอความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจการของบริษัทจำกัด - ชำระค่าหุ้นตามกำหนดเวลา และรับผิดชอบต่อมูลค่าหุ้นที่ยังค้างชำระ - ได้รับข้อมูลข่าวสาร และตรวจสอบเอกสารของบริษัทจำกัด และมีบุริมสิทธิซื้อหุ้นก่อนบุคคลภายนอก เมื่อมีผู้ถือหุ้นโอนหุ้น - เลือกตั้ง หรือปลดตำแหน่งกรรมการของบริษัทจำกัด - ได้รับเงินปันผลตามอัตราส่วนหุ้นที่ตนถืออยู่ - ได้รับการแบ่งปันทรัพย์สินสมบัติที่เหลือจากการชำระสะสางในกรณียุบเลิก <p>ตามกฎหมายลาว ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิไม่มีสิทธิเลือกตั้งกรรมการของบริษัทจำกัด⁴⁴</p>

บริษัทจำกัดในประเทศไทยและ สปป ลาว มีหุ้นสองประเภท คือ หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ สิทธิพิเศษของหุ้นบุริมสิทธิจะกำหนดในที่ประชุมตั้งบริษัท กฎหมายลาวกำหนดว่า การแบ่งปันเงินปันผล และทรัพย์สินสมบัติสามารถทำได้ก็ต่อเมื่อได้แบ่งให้ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ และเจ้าหน้าที่ของบริษัทจำกัดแล้วเสียก่อนเท่านั้น⁴⁵ เจ้าของหุ้นบุริมสิทธิมีสิทธิและหน้าที่คล้ายกันกับผู้ถือหุ้นสามัญ เว้นเสียแต่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิมีสิทธิได้รับการแบ่งทรัพย์สินสมบัติ และเงินปันผลก่อนผู้ถือหุ้นสามัญ

³⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1123

⁴⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1125

⁴¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 98

⁴² ป.พ.พ. มาตรา 1108 และ 1101

⁴³ ป.พ.พ. มาตรา 1142

⁴⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 100

⁴⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 99

ตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นบริวารสิทธิได้รับสิทธิพิเศษอื่นๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัท จำกัด ผู้ถือหุ้นบริวารสามารถถอนหุ้น ได้เมื่อบริษัทจำกัดอยู่ในสภาพมีกำไร หรือสามารถหาผู้ถือหุ้นรายใหม่ได้ภายหลังบริษัทจำกัดปฏิเสธการซื้อหุ้นนั้นแล้ว

4.5 ใบหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
กฎหมายไทยไม่ได้กำหนดเวลาการส่งใบหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้น	ใบหุ้นต้องออกให้แก่ผู้ถือหุ้นภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่บริษัท จำกัดได้ขึ้นทะเบียนวิสาหกิจเป็นต้นไป

กฎหมายไทยและกฎหมายลาวกำหนดว่า ใบหุ้นทุกๆ ใบ ให้กรรมการลงลายมือชื่อเองคนหนึ่งเป็นอย่างน้อย และประทับตราของบริษัทเป็นสำคัญ ใบหุ้น (ตามกฎหมายไทยและกฎหมายลาว) ต้องมีข้อความต่อไปนี้ คือ ชื่อบริษัท เลขหมายหุ้นที่กล่าวถึงในใบหุ้นนั้น มูลค่าหุ้นหนึ่งเป็นเงินเท่าใด ได้ใช้เงินค่าหุ้นแล้วหุ้นละเท่าใด (ถ้าเป็นหุ้นที่ยังไม่ได้ใช้เงินเสร็จ) ชื่อผู้ถือหุ้น หรือคำแถลงว่าได้ออกใบหุ้นนั้นให้แก่ผู้ถือ⁴⁶ ตามกฎหมายไทยและกฎหมายลาว ใบหุ้นมีสองประเภทคือ ใบหุ้นชนิดระบุชื่อ และใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ⁴⁷ ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือมีข้อความคล้ายกันกับใบหุ้นชนิดระบุชื่อ ยกเว้นข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าหุ้นที่ยังค้างชำระ⁴⁸

ถ้าข้อบังคับของบริษัท (หรือกฎระเบียบของบริษัท) กำหนดให้กรรมการถือหุ้นของบริษัท หุ้นเช่นนี้ต้องออกเป็นใบหุ้นชนิดระบุชื่อเท่านั้น⁴⁹

ใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้น จะออกได้ก็ต่อเมื่อมีข้อบังคับของบริษัทอนุญาตไว้ และจะออกให้ได้แต่เฉพาะเพื่อหุ้นซึ่งได้ใช้เต็มค่าแล้ว หุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้น ย่อมโอนกันได้เพียงด้วยส่งมอบใบหุ้นแก่กัน⁵⁰

4.6 การโอนหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
การโอนหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้นนั้น ต้องทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของผู้โอนกับผู้รับโอน มีพยานคนหนึ่งเป็นอย่างน้อยลงชื่อรับรอง มิฉะนั้น ถือว่าเป็นโมฆะ การโอนเช่นนี้จะมีผลใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้จดแจ้งลงในทะเบียนผู้ถือหุ้น	กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจไม่มีบทบัญญัติโดยเฉพาะเกี่ยวกับการโอนหุ้นในรูปแบบของใบหุ้นชนิดระบุชื่อ ระบุเพียงการโอนหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ในกรณีดังต่อไปนี้ - การโอนต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของบริษัท - การโอนต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยระบุชื่อผู้โอนและผู้รับโอน มีพยานฝ่ายผู้โอน และพยานฝ่ายผู้รับโอนอย่างน้อยฝ่ายละหนึ่งคน การโอนหุ้นที่เป็นโมฆะ จะทำให้ผู้รับโอนยังไม่เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท จำกัดที่โอนนั้น ในกรณีนี้ ผู้โอนหุ้นยังเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในหุ้นที่โอนนั้นอยู่ ⁵¹

หุ้นนั้นย่อมโอนกันได้โดยมิต้องได้รับความยินยอมของบริษัท เว้นแต่เมื่อเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้น ซึ่งมีข้อบังคับของบริษัทกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว หุ้นใดเงินที่เรียกค่าหุ้นยังค้างชำระอยู่ หุ้นนั้นบริษัทจะไม่ยอมรับจดทะเบียนให้โอนก็ได้⁵²

⁴⁶ ป.พ.พ. มาตรา 1127 และ 1128

⁴⁷ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 101

⁴⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 103

⁴⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1137

⁵⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1134 และ 1135

⁵¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 108

⁵² ป.พ.พ. มาตรา 1129 และ 1130

กฎหมายไทยกำหนดว่า หุ้นซึ่งโอนกันนั้น ถ้าเป็นหุ้นอันยังมีได้ส่งเงินใช้เต็มจำนวนค่าหุ้น ผู้โอนต้องรับผิดชอบในจำนวนเงินที่ยังมิได้ส่งใช้ให้ครบถ้วนนั้น แต่หาผู้โอนไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้อันหนึ่งอันใดของบริษัทซึ่งได้ก่อให้เกิดขึ้นภายหลังโอน และผู้โอนไม่ต้องรับผิดชอบออกส่วนใช้หนี้ เว้นแต่ความปรากฏขึ้นแก่ศาลว่า บรรดาผู้ที่ยังถือหุ้นของบริษัทอยู่นั้น ไม่สามารถออกส่วนใช้หนี้ อันเขาจะพึงต้องออกใช้นั้นได้ ตามกฎหมายไทย ห้ามมิให้ฟ้องผู้โอนเมื่อพ้น 2 ปีนับแต่ได้จดทะเบียนการโอนนั้นลงในทะเบียนผู้ถือหุ้น ในขณะที่กฎหมายลาวกำหนดไว้ 1 ปี⁵³

ตามกฎหมายลาว ผู้รับโอนได้รับสิทธิ หน้าที่ และพันธะทั้งหมดที่มาพร้อมกับการโอนหุ้น ผู้โอนหุ้นจะรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ในจำนวนเงินของหุ้นที่โอนซึ่งยังค้างชำระหากหุ้นที่โอนถูกเรียกให้ชำระ หรือผู้รับโอนหุ้นไม่สามารถชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบ

4.7 การโอนหุ้นตามกฎหมาย

ประเทศไทย	สปป ลาว
หุ้นอาจถูกโอน ไปยังบุคคลอื่นได้ในหลายอย่าง เช่น ผู้ถือหุ้นตาย หรือล้มละลาย ⁵⁴	การโอนหุ้นตามกฎหมายภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ หมายถึง <ul style="list-style-type: none"> - การโอนหุ้นเนื่องจากผู้ถือหุ้นไม่ชำระค่าหุ้น - การโอนหุ้นเนื่องจากการเสียชีวิต หรือการล้มละลายของผู้ถือหุ้น - การโอนหุ้นจากผู้รับโอนที่ได้ครอบครองหุ้นโดยสุจริตเกินกว่า 2 ปี (ผู้นั้นมีสิทธิเป็นเจ้าของหุ้นดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ)⁵⁵

ตามกฎหมายลาว ผู้ที่ได้รับการโอนหุ้นตามกฎหมาย ต้องแสดงหลักฐานอย่างครบถ้วนและถูกต้องเกี่ยวกับการได้มาของการโอนหุ้นดังกล่าว เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ถือหุ้นใหม่ของบริษัท นอกจากนี้ การโอนหุ้นตามกฎหมายยังต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อจำกัดในการถือหุ้นของคนต่างชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย

4.8 สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น ให้รักษาไว้ ณ สำนักงานจดทะเบียนของบริษัท สำนักบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต้องส่งไปยังนายทะเบียนบริษัทอย่างน้อยปีละครั้ง และมีให้ช้กว่าวันที่สิบสิ้นนับแต่การประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นมีสิทธิตรวจสอบสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น ได้ในระหว่างเวลาทำการ แต่กรรมการบริษัทจะจำกัดเวลาลงไว้อย่างไรพอสมควรก็ได้หากไม่น้อยกว่าวันละ 2 ชั่วโมง	กรรมการของบริษัทต้องส่งสำเนาสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง หรืออย่างน้อยปีละครั้ง ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจอย่างช้าไม่เกินวันที่ 25 ธันวาคมของแต่ละปี ⁵⁶ สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น ต้องเก็บรักษาไว้ในสำนักงานของบริษัท เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้ตามเวลาที่ตกลงกัน

5. กรรมการบริษัท

5.1 กรรมการบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
ผู้เป็นกรรมการจะพึงมีจำนวนมากน้อยเท่าใด และจะพึงได้บำเหน็จเท่าใด ให้สุดแล้วแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนด ⁵⁷ ความเกี่ยวพันกันในระยะกรรมการ และบริษัท และบุคคลภายนอก	กรรมการของบริษัทไม่มีเงินเดือน แต่ได้รับเบี้ยประจำปี และเบี้ยประชุมแต่ละครั้งในอัตราที่กำหนด โดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น เว้นเสียแต่กรรมการที่มาจากบุคคลภายนอก

⁵³ ป.พ.พ. มาตรา 1133 และกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 109

⁵⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1132

⁵⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 105

⁵⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 107

⁵⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1150

ประเทศไทย	สปป ลาว
นั้น ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยตัวแทน ⁵⁸	ความเกี่ยวพันกันในระหว่างกรรมการ บริษัท และบุคคลภายนอก ให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5.2 การแต่งตั้งกรรมการบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
บริษัทต้องจดทะเบียนการแต่งตั้งกรรมการใหม่ภายใน 14 วันนับแต่วันแต่งตั้ง ⁵⁹	การแต่งตั้งกรรมการใหม่ต้องแจ้งภายในกำหนด 10 วันทำการนับแต่วันแต่งตั้ง การเปลี่ยนแปลงใดๆ จะมีผลต่อบุคคลภายนอกก็ต่อเมื่อได้ขึ้นทะเบียนแล้ว

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว กรรมการบริษัทอาจแต่งตั้งหรือถอนได้โดยที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นเท่านั้น⁶⁰ ถ้าตำแหน่งว่างระหว่างการประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น กรรมการจะเลือกผู้อื่นตั้งขึ้นใหม่ให้เต็มที่ว่างก็ได้

นอกจากนี้ กฎหมายลาวยังมีบทบัญญัติโดยเฉพาะเกี่ยวกับพนักงานและลูกจ้างของบริษัท พนักงานของบริษัทประกอบด้วย ผู้จัดการ เลขานุการ นายบัญชี และพนักงานทั่วไปอื่นๆ พนักงานจะได้รับแต่งตั้งหรือปลดตำแหน่งโดยคณะกรรมการบริษัท ลูกจ้างของบริษัทจะว่าจ้างโดยผู้จัดการ เงินเดือนของพนักงานและค่าจ้างของลูกจ้างของบริษัทจะได้รับการอนุมัติโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจยังได้ระบุว่า การจ้างหรือการมอบหมายงานให้แก่พนักงานหรือลูกจ้าง ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ที่มอบหมายโดยผู้มอบหมาย⁶¹ ส่วนกฎหมายไทยไม่มีบทบัญญัติโดยเฉพาะเกี่ยวกับพนักงานบริษัทแต่อย่างใด

5.3 วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

ประเทศไทย	สปป ลาว
กรรมการจำนวนหนึ่งในสาม หรือจำนวนใกล้เคียงที่สุด ต้องออกจากตำแหน่งทุกปี กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สอง ถ้ากรรมการมิได้ตกลงกันไว้เองเป็นวิธีอื่น ก็ให้จับสลากกัน ส่วนปีหลังๆ ต่อไป ให้กรรมการคนที่ได้อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ต้องออก กรรมการผู้ออกไปนั้นจะเลือกเข้ารับตำแหน่งอีกก็ได้	กรรมการมีอายุงานสองปี และสามารถเลือกตั้งกลับเข้าอีกได้ อายุงานของกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งแทน เท่ากับอายุงานที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการที่ออกไปแล้วนั้น

ถ้ากรรมการคนใดล้มละลาย กรรมการคนนั้นเป็นอันขาดจากตำแหน่งโดยอัตโนมัติตามกฎหมายไทย ตาม ป.พ.พ. หากกรรมการออกจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น เช่น ลาออก หรือขาดคุณสมบัติ สามารถแต่งตั้งกรรมการอีกคนหนึ่งมาแทนได้ แต่บุคคลที่ได้เป็นกรรมการใหม่เช่นนั้น ให้มีเวลาอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่กรรมการผู้ออกไปนั้นชอบที่จะอยู่ได้⁶²

5.4 การถอดถอนกรรมการ

ประเทศไทย	สปป ลาว
ถ้าที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นถอนกรรมการผู้หนึ่งออกก่อนครบกาลกำหนดของเขา และตั้งคนอื่นขึ้นไว้แทนที่ บุคคลที่เป็นกรรมการใหม่นั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่กรรมการผู้ถูกถอนนั้นชอบที่จะอยู่ได้ ⁶³	อายุงานของกรรมการใหม่ ให้เท่ากับอายุงานที่ยังเหลือของกรรมการที่ออกไปแล้วนั้น

⁵⁸ ป.พ.พ. มาตรา 1167

⁵⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1157

⁶⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1151

⁶¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 135

⁶² ป.พ.พ. มาตรา 1155

⁶³ ป.พ.พ. มาตรา 1156

ต่างจากกฎหมายไทย กฎหมายลาวกำหนดบทบัญญัติในเรื่องหลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ ครอบคลุมงาน ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติปลดตำแหน่ง มีคำตัดสินของศาล เสียชีวิต ล้มละลาย ลาออก หรือขาดคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ กฎหมายลาวยังกำหนดด้วยว่า การปลดตำแหน่งกรรมการที่ได้มาจากการเลือกตั้งแบบสะสมคะแนน จะปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมีเสียงคัดค้านอย่างน้อยเท่ากับจำนวนเสียงที่เลือกกรรมการดังกล่าว

ตามกฎหมายลาว ผู้ถือหุ้น หรือคณะกรรมการบริษัท ไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลแต่งตั้งหรือปลดตำแหน่งกรรมการได้ เว้นเสียแต่กรณีที่มีการละเมิดขั้นตอนการเลือกตั้งตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือกฎระเบียบของบริษัท⁶⁴

5.5 คุณสมบัติของกรรมการ

ประเทศไทย	สปป ลาว
กฎหมายไทยไม่มีบทบัญญัติโดยเฉพาะเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการ	กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจกำหนดคุณสมบัติของกรรมการไว้ดังนี้ กรรมการต้องไม่เป็นนิติบุคคล และต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งยังไม่พ้นระยะห้ามดำเนินธุรกิจ กรรมการต้องไม่เคยได้รับโทษฐานฉ้อโกง หรือข่มขู่ทรัพย์ ⁶⁵

⁶⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 118

⁶⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 117

5.6 ขอบเขตอำนาจกรรมการบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ป.พ. ได้กำหนดขอบเขตอำนาจกรรมการบริษัทไว้⁶⁶ บรรดาการซึ่งกรรมการได้ทำไป แม้นในภายหลังความปรากฏว่าการแต่งตั้งกรรมการนั้นมีข้อบกพร่องอยู่บ้างก็ดี การที่ได้ทำนั้นย่อมสมบูรณ์⁶⁷</p>	<p>การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการต้องอยู่ในขอบเขตอำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัท และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น</p> <p>การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการมีสองลักษณะตามกฎหมายลาว คือ การปฏิบัติหน้าที่ในนามตัวแทนของบริษัท และการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในนามตัวแทนของบริษัท ให้ปฏิบัติตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนหน้าที่เฉพาะของกรรมการ ได้แก่ บริหารกิจการ เช่น เรียกและเก็บค่าหุ้น จัดการทุนของบริษัท จัดวางระบบบัญชีของบริษัท ส่งใบสรุปทรัพย์สินวัดของบริษัทให้ผู้ถือหุ้นเพื่อตรวจสอบ เป็นต้น⁶⁸</p> <p>ห้ามกรรมการ รวมถึงสมาชิกในครอบครัวหรือญาติสนิทของกรรมการ กู้ยืมเงินจากบริษัท เว้นเสียแต่ได้กำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัท ข้อห้ามนี้ให้ใช้บังคับรวมไปถึงลูกจ้างของบริษัทด้วย⁶⁹</p>

5.7 ความรับผิดชอบของกรรมการ

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>กรรมการไม่ต้องรับผิดชอบในการใดที่ได้ทำไปโดยได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นแล้ว⁷⁰</p>	<p>บริษัทต้องรับผิดชอบการละเมิดของกรรมการต่อบุคคลภายนอก เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้ลงมติรับรองการกระทำของกรรมการนั้นแล้ว</p>

ตามกฎหมายไทยและกฎหมายลาว บริษัทหรือผู้ถือหุ้นอาจฟ้องร้องให้กรรมการชดเชยค่าเสียหายใดๆ ที่เกิดจากกรรมการได้ การเรียกร้องเช่นนี้ เจ้าหนี้ของบริษัทจะเป็นผู้เรียกบังคับก็ได้ เท่าที่เจ้าหนี้ยังคงมีสิทธิเรียกร้องแก่บริษัทอยู่⁷¹ กฎหมายลาวกำหนดบทบัญญัติโดยเฉพาะในเรื่องการละเมิดของกรรมการ ซึ่งกรรมการต้องรับผิดชอบเอง กรรมการจะพ้นจากความรับผิดชอบดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อสามารถพิสูจน์ได้ว่า การกระทำดังกล่าวอยู่ในขอบเขตอำนาจของตน หรือการกระทำดังกล่าวได้รับการรับรองจากที่ประชุมแล้ว

กฎหมายลาวระบุว่า กฎระเบียบของบริษัทอาจกำหนดมาตรการต่อกรรมการที่ละเมิดหน้าที่ของตนได้ ผู้ถือหุ้นหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งมีหุ้นรวมกันอย่างน้อยร้อยละ 4 ของหุ้นที่ชำระแล้ว อาจมีหนังสือบอกกล่าวให้บริษัทดำเนินการปรับเงินกรรมการดังกล่าว หรือยุติการกระทำของกรรมการดังกล่าวได้ ผู้ถือหุ้นอาจร้องขอเพื่อให้ศาลตัดสินปรับกรรมการดังกล่าว หรือออกคำสั่งยุติการกระทำของกรรมการดังกล่าวแทนบริษัทก็ได้⁷² ตามกฎหมายลาว ในกรณีที่การแต่งตั้งกรรมการไม่เป็นไปตามกฎระเบียบของบริษัท บริษัทไม่สามารถนำมาเป็นข้ออ้างเพื่อให้พ้นความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกได้⁷³

5.8 สมุดบัญชีทะเบียนกรรมการ

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>กฎหมายไทยไม่มีบทบัญญัติในเรื่องสมุดบัญชีทะเบียนกรรมการ</p>	<p>สมุดบัญชีทะเบียนกรรมการ ต้องประกอบด้วยรายการ ดังนี้</p>

⁶⁶ ป.พ.พ. มาตรา 1158 ถึง 1164

⁶⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1166

⁶⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 124

⁶⁹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 125

⁷⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1170

⁷¹ ป.พ.พ. มาตรา 1169

⁷² กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 123

⁷³ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 126

ประเทศไทย	สปป ลาว
	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อ สัญชาติ วันเดือนปีเกิด และที่อยู่ของกรรมการ - ประเภทหุ้น มูลค่าหุ้น เลขที่ใบหุ้น และจำนวนหุ้นที่กรรมการแต่ละคนถือ และ - วันเดือนปีที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการ <p>สมุดบัญชีทะเบียนกรรมการและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น ต้องเก็บรักษาไว้ในสำนักงานใหญ่ของบริษัท เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้⁷⁴</p>

6. การประชุมคณะกรรมการบริษัท

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ข้อปรีกษาซึ่งเกิดเป็นปัญหาในที่ประชุมกรรมการนั้น ให้ชี้ขาดตัดสินเอาเสียงข้างมากเป็นใหญ่ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ผู้เป็นประธานเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด</p> <p>กฎหมายไทยไม่อนุญาตให้มีการแต่งตั้งผู้รับมอบฉันทะเข้าประชุมคณะกรรมการ</p> <p>ห้ามบริษัทกำหนดในข้อบังคับของตนให้สามารถรับรองมติเวียนของคณะกรรมการ โดยไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการขึ้นได้</p>	<p>มติของที่ประชุมคณะกรรมการ จะใช้ได้เมื่อได้รับคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของกรรมการที่เข้าประชุม กรรมการหนึ่งคนมีคะแนนเสียงหนึ่งเสียง</p> <p>บริษัทที่มีกรรมการจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป อาจตั้งคณะกรรมการได้ เว้นเสียแต่ตกลงกันเป็นอย่างอื่น</p> <p>บริษัทที่มีทรัพย์สินเกินกว่า 50 พันล้านกีบ ต้องมีคณะกรรมการคณะกรรมการต้องมีประธาน และจะมีรองประธานหรือไม่ก็ได้</p> <p>กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจอนุญาตให้มีการมอบฉันทะเข้าประชุมคณะกรรมการได้</p> <p>คณะกรรมการอาจจัดการประชุมแบบไม่เป็นทางการ โดยผ่านการสื่อสารใดๆ ก็ได้ การรับรองมติและขั้นตอนการลงคะแนนเสียง (เมื่อใช้วิธีการสื่อสารเฉพาะกิจ) ของการประชุมแบบไม่เป็นทางการ จะกำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัท⁷⁵</p>

ตามกฎหมายไทยและกฎหมายลาว กรรมการอาจเรียกประชุมคณะกรรมการได้ กฎหมายลาวกำหนดมาตรการกรณีประธานไม่สามารถเข้าประชุมคณะกรรมการได้ ให้รองประธานคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานแทน ในกรณีที่ไม่มีรองประธานหรือมีแต่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ให้เลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานการประชุมดังกล่าว สำหรับบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการ ให้เลือกกรรมการหนึ่งคนขึ้นเป็นประธานการประชุมดังกล่าว⁷⁶ กฎหมายไทยไม่มีมาตรการดังกล่าวสำหรับการประชุมคณะกรรมการ

ต่างจากกฎหมายไทย กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจกำหนดว่า องค์ประชุมของคณะกรรมการ ให้ขึ้นอยู่กับการตกลงของคณะกรรมการเอง แต่องค์ประชุมต้องไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ในกรณีที่มีกรรมการเพียงสองคน องค์ประชุมต้องเป็นสองคน ตามกฎหมายไทย กรรมการอาจกำหนดองค์ประชุมได้ตามความจำเป็นสำหรับกิจการ หากมิได้กำหนดไว้ ต้องมีกรรมการเข้าประชุมสามคนจึงจะเป็นองค์ประชุมได้ (เมื่อจำนวนกรรมการเกินกว่าสามคน)

การมอบฉันทะเพื่อเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสามารถทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ กรรมการสามารถเข้าประชุมด้วยตนเองได้ กรรมการอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าประชุมแทนตนได้หากกรรมการคนอื่นให้ความยินยอมเป็นเอกฉันท์ ผู้รับมอบฉันทะหรือผู้แทนที่เข้าประชุมคณะกรรมการมีสิทธิให้ความเห็นได้ แต่ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง คณะกรรมการอาจจัดการประชุมแบบไม่เป็นทางการ โดยผ่านการสื่อสารใดๆ ก็ได้⁷⁷

⁷⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 128

⁷⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 133 และ 134

⁷⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 132

⁷⁷ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 133

ต่างจากกฎหมายลาว ประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประเทศไทย กำหนดว่า ห้ามบริษัทกำหนดในข้อบังคับของตนให้กรรมการสามารถมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมและลงคะแนนเสียงแทนตนในที่ประชุมคณะกรรมการได้นอกจากนี้ ตามความในประกาศฉบับดังกล่าว ห้ามบริษัทส่งมติเวียนของคณะกรรมการที่มีการรับรองโดยไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการขึ้นได้

ตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ ในการประชุมแต่ละครั้ง ต้องมีรายงานการประชุม และรายงานการประชุมดังกล่าวต้องเก็บรักษาไว้ในสำนักงานใหญ่ของบริษัท ซึ่งผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบรายงานการประชุมดังกล่าวได้ บริษัทอาจจำกัดการตรวจสอบเฉพาะเอกสารหรือข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าหรือที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การแข่งขันของบริษัท

7. การประชุมผู้ถือหุ้น

7.1 การประชุมสามัญผู้ถือหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
ให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนบริษัท และต่อนั้น ไปก็ให้มีการประชุมเช่นนี้ครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลาสิบสองเดือน	ให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละครั้ง ตามที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัท

ต่างจากกฎหมายไทย กฎหมายลาวกำหนดบทบัญญัติในเรื่องกิจการที่ต้องดำเนินการในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ดังนี้

- รับรองกฎระเบียบและสัญญาจัดตั้งบริษัท
- เลือกตั้งกรรมการหรือคณะกรรมการ
- เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี
- กำหนดเบี้ยประจำปี เบี้ยประชุม หรือเงินเดือนของกรรมการ
- กำหนดเงินเดือนของพนักงาน ค่าจ้างของผู้ตรวจสอบบัญชี และค่าจ้างของลูกจ้างอื่นของบริษัท
- รับรองบทสรุปรายงานเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย และแผนการดำเนินธุรกิจของบริษัท
- รับรองวิธีการแบ่งปันเงินปันผล
- ใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่เห็นว่ามีความจำเป็น⁷⁸

⁷⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 149

7.2 การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>การประชุมใหญ่คราวอื่นบรรดามีนอกจากนี้ เรียกว่าประชุมวิสามัญ⁷⁹ กรรมการจะเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้สุดแต่จะเห็นสมควร ถ้าบริษัทขาดทุนลงถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินทุน กรรมการต้องเรียกประชุมวิสามัญทันที</p> <p>การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นจะต้องนัดเรียกให้มีขึ้นในเมื่อผู้ถือหุ้นจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นของบริษัท ได้เข้าชื่อทำหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมเช่นนั้น ในหนังสือร้องขอ นั้นต้องระบุว่าจะประสงค์ให้เรียกประชุมเพื่อการใด⁸⁰ กรรมการต้องเรียกประชุมโดยพลันเมื่อได้รับหนังสือร้องขอดังกล่าว หากกรรมการมิได้เรียกประชุมภายในสามสิบวันนับแต่วันยื่นคำร้อง ผู้ถือหุ้นอาจเรียกประชุมเองได้</p>	<p>การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นอาจจัดขึ้นเมื่อมีความจำเป็น เช่น เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ในกรณีจำเป็น ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างสองการประชุมสามัญ⁸¹</p> <p>การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นสามารถจัดขึ้นได้ในกรณีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีกรรมการเกินกว่ากึ่งหนึ่งเห็นชอบให้จัดการประชุมผู้ถือหุ้นขึ้น - ผู้ถือหุ้นร้องขอศาล และศาลตั้งให้จัดการประชุม - มีการร้องขอของผู้ถือหุ้น ซึ่งมีจำนวนหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่ชำระแล้ว เมื่อคณะกรรมการได้รับการร้องขอดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการต้องจัดการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นขึ้นภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันได้รับการร้องขอดังกล่าวเป็นต้นไป⁸²

7.3 คำบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>คำบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้น ให้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน</p> <p>คำบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อลงมติพิเศษ ต้องส่งให้ผู้ถือหุ้นและลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 14 วัน</p> <p>การประชุมผู้ถือหุ้นนั้น ถ้าได้นัดเรียกหรือได้ประชุมกัน หรือได้ลงมติฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย หรือฝ่าฝืนข้อบังคับของบริษัท เมื่อกรรมการหรือผู้ถือหุ้นคนหนึ่งคนใดร้องขึ้นแล้ว ให้ศาลเพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่อันผิดระเบียบนั้นเสีย แต่ต้องร้องขอภายในกำหนด 1 เดือนนับแต่วันลงมตินั้น⁸³</p>	<p>คำบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้น ต้องส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้า 5 วัน ทำการก่อนวันนัดประชุม</p> <p>คำบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้นดังกล่าวอาจจะส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยตรง หรือผ่านระบบสื่อสารที่เห็นว่าเหมาะสม</p>

7.4 องค์ประชุมผู้ถือหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ผู้ถือหุ้นที่มาเข้าประชุมรวมกันแทนหุ้นได้ถึงจำนวนหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัทเป็นอย่างน้อยแล้ว จะถือว่าครบองค์ประชุม</p> <p>เมื่อล่วงเวลานัดประชุมไปแล้วถึงชั่วโมงหนึ่ง หากองค์ประชุมยังไม่ครบถ้วน ให้เรียกนัดใหม่อีกคราวหนึ่งภายใน 14 วัน และในการประชุมครั้งหลังนี้ ไม่บังคับว่าจำเป็นต้องครบองค์ประชุม หากเป็นการประชุมที่เรียกนัดเพราะผู้ถือหุ้นร้องขอ ให้เลิกประชุมหากองค์ประชุม</p>	<p>องค์ประชุมของที่ประชุมผู้ถือหุ้นจะกำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัท ในกรณีที่มีได้กำหนดไว้แล้ว องค์ประชุมต้องมีผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมอย่างน้อย 2 คน และต้องมีจำนวนหุ้นเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด หุ้นที่เป็นโหมะจากการโอน มิให้นับเป็นองค์ประชุมของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ถึงแม้ว่าผู้ถือหุ้นนั้นจะเข้าร่วมประชุมก็ตาม⁸⁵</p>

⁷⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1171

⁸⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1172 และ 1173

⁸¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 149

⁸² กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 136

⁸³ ป.พ.พ. มาตรา 1195

ประเทศไทย	สปป ลาว
ยังไม่ครบถ้วนภายในหนึ่งชั่วโมงนับแต่เวลานัดประชุม ผู้นั่งเป็นประธานจะเลื่อนการประชุมไปเวลาอื่นโดยความยินยอมของ ที่ประชุมได้ แต่ในที่ประชุมซึ่งได้เลื่อนมานั้น มิให้ปรึกษากิจการอันใด นอกเหนือไปจากที่ค้างมาแต่วันประชุมก่อน ⁸⁴	ภายหลัง 2 ชั่วโมงนับแต่เวลานัดประชุมเป็นต้นไป ถ้าองค์ประชุมยังไม่ ครบถ้วน ประธานที่ประชุมมีสิทธิตั้งให้เลิกประชุมได้ ให้จัดประชุมใหม่ภายใน 15 วันทำการนับแต่วันเลิกประชุมครั้งก่อน และให้ดำเนินการประชุมได้โดยไม่ต้องครบองค์ประชุม

7.5 วาระการประชุม

ประเทศไทย	สปป ลาว
ป.พ.พ. มิได้บัญญัติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวาระการประชุม ส่วน พรบ. บริษัทมหาชนฯ ว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ได้กำหนด บทบัญญัติดังกล่าวไว้ด้วย	การเปลี่ยนลำดับของวาระการประชุม จะทำได้ก็ต่อเมื่อมีเสียงเกินกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นที่มาร่วมประชุม ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามารถเพิ่มวาระการประชุมได้ แต่ต้องมีผู้ถือหุ้นที่มี จำนวนหุ้นเกินกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นที่ได้ชำระแล้วเป็นผู้ เสนอ เมื่อมีกรณีที่ต้องใช้เวลานานในการพิจารณา การประชุมอาจจะตกลง เลื่อนปัญหาดังกล่าว ไปพิจารณากันในวันเวลาอื่นก็ได้ โดยไม่ จำเป็นต้องเรียกประชุมกันใหม่ตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ⁸⁶

7.6 การลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ประเทศไทย	สปป ลาว
	ผู้ถือหุ้นที่ถือใบหุ้นชนิดไม่ระบุชื่อ ไม่สามารถออกเสียงเป็นคะแนนได้ เว้นเสียแต่ก่อนการประชุม ได้นำใบหุ้นดังกล่าวมาแสดงต่อประธานที่ ประชุมแล้ว

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจลงมติได้โดยวิธีการลงคะแนนลับ หรือเปิดเผย (โดยวิธีชูมือ)
ก็ได้ ซึ่งกฎหมายไทยบัญญัติให้ต้องมีผู้ถือหุ้น 2 คนเป็นอย่างน้อยร้องขอให้ลงคะแนนลับ ก่อนหรือในเวลาที่จะแสดงผลแห่ง
การชูมือนั้น⁸⁷

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว ผู้ถือหุ้นคนใดที่ยังมิได้ชำระเงินค่าหุ้นจะไม่มีสิทธิออกเสียงเป็นคะแนน
นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นคนใดที่มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในข้ออันใดซึ่งที่ประชุมจะลงมตินั้น ห้ามมิให้ผู้ถือหุ้นคนนั้นออกเสียง
ลงคะแนนด้วยในข้อนั้น ผู้ทรงใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหาอาจออกเสียงเป็นคะแนนได้ไม่ เว้นแต่จะได้นำใบหุ้นของตน
นั้นมาวางไว้แก่บริษัทแต่ก่อนเวลาประชุม

ตามกฎหมายไทย ถ้ามีข้อบังคับของบริษัทวางเป็นกำหนดไว้ว่า ต่อเมื่อผู้ถือหุ้นแต่จำนวนเท่าใดขึ้นไปจึงให้ออกเสียง
เป็นคะแนนได้ ผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งไม่มีหุ้นถึงจำนวนเท่านั้น ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกันให้ได้จำนวนหุ้นดังกล่าว แล้วตั้งคน
หนึ่งในพวกของตนให้เป็นผู้รับฉันทะออกเสียงแทนในการประชุมใหญ่ใดๆ ได้⁸⁸ ซึ่งกฎหมายลาวไม่มีบทบัญญัติใน
ลักษณะเช่นนี้แต่อย่างใด

กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้บัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นไว้ด้วยว่า หากผลของการลงมติใดๆ ได้
สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้แก่บริษัท บริษัทต้องจ่ายเงินทดแทนคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ได้คัดค้านมติที่ประชุม
ดังกล่าว⁸⁹ มติที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจเพิกถอนได้โดยคำตัดสินของศาลเท่านั้น ผู้ถือหุ้นและกรรมการมีสิทธิร้องขอต่อศาล

⁸⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 138

⁸⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1181

⁸⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 139

⁸⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1190

⁸⁸ ป.พ.พ. มาตรา 1183

⁸⁹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 146

เพื่อพิจารณาเพิกถอนมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้ การร้องขอเพิกถอนมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ต้องดำเนินการภายในกำหนดเวลา 60 วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้มีมติเป็นต้นไป⁹⁰ ศาลจะตัดสินเพิกถอนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้ในกรณีดังนี้ เมื่อมีการละเมิดกฎระเบียบ หรือสัญญาจัดตั้งบริษัทจำกัด หรือมีการละเมิดระเบียบการเกี่ยวกับการลงมติ หรือมีการละเมิดระเบียบการแจ้งนัดประชุม

7.7 ผู้รับมอบฉันทะ

ประเทศไทย	สปป ลาว
ผู้ถือหุ้นจะมอบฉันทะให้ผู้อื่นออกเสียงแทนตนก็ได้ตามกฎหมายไทย แต่การมอบฉันทะเช่นนี้ต้องทำเป็นหนังสือ หนังสือตั้งผู้รับฉันทะนั้น ให้ลงวันที่และลงลายมือชื่อผู้ถือหุ้นและให้มีรายการดังต่อไปนี้ คือ <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนหุ้นซึ่งผู้มอบฉันทะนั้นถืออยู่ - ชื่อผู้รับฉันทะ - ตั้งผู้รับฉันทะนั้นเพื่อการประชุมครั้งคราวใด หรือตั้งไว้ชั่วระยะเวลาเพียงใด⁹¹ 	ผู้ถือหุ้นอาจจะมอบหมายให้ผู้แทนคนใดคนหนึ่งเข้าร่วมประชุมแทนก็ได้ แต่การมอบหมายต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร และมอบให้คณะกรรมการก่อนการประชุม ในกรณีที่ต้องการให้ลงคะแนนเสียงแทน ก็ต้องระบุเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในใบมอบฉันทะด้วย ผู้แทนมีคะแนนเสียงเท่ากับเสียงของผู้มอบหมาย เว้นเสียแต่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในใบมอบฉันทะ ⁹²

7.8 มติพิเศษ

ประเทศไทย	สปป ลาว
มติพิเศษของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นตามกฎหมายไทย คือ มติโดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ⁹³	มติเฉพาะใดๆ จะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายลาวก็ต่อเมื่อมีเสียงของผู้ถือหุ้น หรือผู้แทนผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม และมีอย่างน้อยแปดสิบส่วนร้อยของจำนวนหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด กฎหมายลาวกำหนดให้ต้องจดทะเบียนมติเฉพาะดังกล่าวกับเจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องภายในกำหนด 10 วันทำการนับแต่วันลงมติเป็นต้นไป ⁹⁴

ต่างกับกฎหมายไทย กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้บัญญัติเรื่องต่างๆ ที่ต้องลงมติเฉพาะไว้ดังนี้

- การลงคะแนนเสียงในเรื่องต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ
- การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ หรือสัญญาจัดตั้งบริษัทจำกัด
- การเพิ่มทุน หรือการลดทุน
- การควบ หรือการยุบเลิกบริษัทจำกัด
- การขาย หรือโอนกิจการทั้งหมด หรือบางส่วนที่มีความสำคัญของบริษัทจำกัดให้บุคคลอื่น
- การซื้อ หรือรับโอนกิจการของวิสาหกิจอื่น
- การรักษาสถานะเป็นบริษัทจำกัดเมื่อมีจำนวนผู้ถือหุ้นเกิน 30 คน

เรื่องต่างๆ ที่ต้องได้รับมติพิเศษตามกฎหมายไทยนั้น เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

8. บัญชีงบดุล

ประเทศไทย	สปป ลาว
บัญชีงบดุลนั้นต้องทำอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบ 12 เดือน คือเมื่อเวลาสุครบ 12 เดือนอันจัดว่าเป็นขบปีในทางบัญชีเงินของบริษัทนั้น	รายงานบัญชีรายรับและรายจ่ายของบริษัทจำกัดที่จัดทำโดยผู้ตรวจสอบบัญชี ให้เสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณา ⁹⁵

⁹⁰ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 148

⁹¹ ป.พ.พ. มาตรา 1187 และ 1188

⁹² กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 142

⁹³ ป.พ.พ. มาตรา 1194

⁹⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 144

ป.พ.พ. ได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีงบดุลของบริษัทไว้ว่า งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นภายใน 4 เดือนนับแต่วันที่ลงนามในงบดุลนั้น อนึ่ง ให้ส่งสำเนางบดุลไปยังบุคคลทุกคนบรรดามีชื่อในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทแต่ก่อนวันนัดประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน นอกจากนี้ ให้มีสำเนางบดุลเปิดเผยไว้ในสำนักงานของบริษัทในระหว่างเวลาเช่นว่านั้น เพื่อให้ผู้ทรงใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้นตรวจสอบได้ด้วย กรรมการต้องส่งสำเนางบดุลทุกฉบับไปยังนายทะเบียนไม่ช้ากว่าหนึ่งเดือนนับแต่วันซึ่งงบดุลนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น⁹⁵ บุคคลใดประสงค์จะได้สำเนางบดุลฉบับหลังที่สุดจากบริษัทใดๆ ก็ชอบที่จะซื้อเอาได้โดยราคาไม่เกินฉบับละ 20 บาท

กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจมีเพียงบทบัญญัติหนึ่งมาตราว่าด้วยรายงานการดำเนินธุรกิจประจำปี ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับงบดุล รายงานการดำเนินธุรกิจประจำปีของบริษัทจำกัดประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

- ทูทั้งหมด ทูจดทะเบียน และจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้ว แต่ยังไม่ได้ชำระ
- ประเภทหุ้น และจำนวนหุ้นที่จำหน่าย และได้ชำระแล้ว
- ชื่อ สถานที่ตั้ง และประเภทธุรกิจของบริษัทอื่น หรือบริษัทในกลุ่มที่บริษัทจำกัดถือหุ้นอยู่ ประเภทหุ้น และจำนวนหุ้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ตนมี ไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม ในบริษัทจำกัดของกรรมการ ตลอดจนการถือหุ้นเพิ่ม หรือลดหุ้นของกรรมการ
- ผลตอบแทนต่างๆ ที่กรรมการแต่ละคนได้รับจากบริษัทจำกัด เป็นจำนวน หรือมูลค่า
- เรื่องอื่นๆ ที่ได้กำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัทจำกัด⁹⁷

9. เงินปันผลและเงินสำรอง

9.1 เงินปันผล

ประเทศไทย	สปป ลาว
การบอกกล่าวว่าจะปันผลอย่างไร อันได้อนุญาตให้จ่ายนั้น ให้บริษัทมีจดหมายบอกกล่าวไปยังตัวผู้ถือหุ้นที่ปรากฏชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกคน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวด้วย ⁹⁸ เงินปันผลนั้น แม้จะค้างจ่ายอยู่ ไม่อาจจะคิดเอาดอกเบี้ยแก่บริษัทได้ ⁹⁹	กฎหมายลาวไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกาศจ่ายเงินปันผล

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว ห้ามมิให้ประกาศอนุญาตเงินปันผล นอกจากโดยมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ถ้าหากบริษัทขาดทุน ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจนกว่าจะได้แก้ไขให้หายขาดทุนเช่นนั้น

นอกจากนี้ กฎหมายไทยได้บัญญัติไว้ว่า กรรมการอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นครั้งเป็นคราวในเมื่อปรากฏแก่กรรมการว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว ถ้าจ่ายเงินปันผลไปโดยฝ่าฝืนความในมาตราดังกล่าวแล้ว เจ้าหนี้ทั้งหลายของบริษัทชอบที่จะเรียกเอาเงินจำนวนซึ่งได้แจกไปคืนมายังบริษัทได้¹⁰⁰ ซึ่งกฎหมายลาวกำหนดให้ต้องดำเนินการฟ้องร้องภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้แบ่งเงินปันผลดังกล่าว¹⁰¹

⁹⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 156

⁹⁶ ป.พ.พ. มาตรา 1196 และ 1199

⁹⁷ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 157

⁹⁸ ป.พ.พ. มาตรา 1204

⁹⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1205

¹⁰⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1203

¹⁰¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 150

9.2 เงินสำรอง

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ทุกคราวที่แจกเงินปันผล บริษัทต้องจัดสรรเงินไว้เป็นทุนสำรองอย่างน้อยหนึ่งในสี่สิบส่วนของจำนวนผลกำไรซึ่งบริษัททำมาหาได้จากกิจการของบริษัท จนกว่าทุนสำรองนั้นจะมีจำนวนถึงหนึ่งในสิบของจำนวนทุนของบริษัท หรือมากกว่านั้น แล้วแต่จะได้ออกข้อกำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท</p> <p>ถ้าได้ออกหุ้นโดยคิดเอาราคาเกินกว่าที่ปรากฏในใบหุ้นเท่าใด จำนวนที่คิดเกินนี้ให้บวกทบเข้าในทุนสำรองจนกว่าทุนสำรองจะมีจำนวนเท่าถึงหนึ่งในสิบของจำนวนทุนของบริษัท หรือมากกว่านั้น แล้วแต่จะได้ออกข้อกำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท</p>	<p>ทุนสำรองคือเงินรับประกันความเสี่ยง ซึ่งบริษัทจำกัดต้องหักสิบส่วนร้อยของกำไรสุทธิภายหลังที่ได้หักเงินขาดทุนเพื่อตั้งเป็นทุนสำรองไว้ในแต่ละปี</p> <p>เมื่อทุนสำรองนี้มีเงินสะสมได้กึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียนของบริษัท จำกัดแล้ว บริษัทจำกัดสามารถพักการหักเงินเข้าทุนสำรองดังกล่าว เว้นเสียแต่กฎระเบียบของบริษัทจำกัดได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น</p> <p>ทุนสำรองอื่นของบริษัท จะนำมาใช้ล้างผลขาดทุนได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นเท่านั้น¹⁰²</p>

10. สมุดและบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ป.พ.พ. บัญญัติให้กรรมการต้องจัดให้ถือบัญชีไว้ให้ถูกต้องจริง ๆ และต้องจัดให้จดบันทึกรายงานการประชุมและข้อมติทั้งหมดของที่ประชุม โดยให้เก็บรักษาไว้ที่บริษัท¹⁰³ บันทึกเช่นนั้นอย่างหนึ่งอย่างใด เมื่อได้ลงลายมือชื่อของผู้เป็นประธานแห่งการประชุม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นหลักฐานอันถูกต้องแห่งข้อความที่ได้จดบันทึกลงในสมุดนั้นๆ และให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการลงมติและการดำเนินของที่ประชุมอันได้จดบันทึกไว้ในวันได้เป็นไปโดยชอบ ผู้ถือหุ้นคนใดจะขอตรวจเอกสารดังกล่าวมาข้างต้นในเวลาใดเวลาหนึ่งระหว่างเวลาทำการงานก็ได้¹⁰⁴</p>	<p>กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของกรรมการของบริษัทจำกัดในการจัดวางระบบบัญชี ปกป้องรักษา และเก็บเอกสารทั้งหมดของบริษัทจำกัด¹⁰⁵</p> <p>บริษัทจำกัดต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และบันทึกทางบัญชีตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบัญชี</p>

11. การสอบบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ป.พ.พ. บัญญัติไว้ว่า ผู้สอบบัญชานั้น จะเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทก็ได้ แต่บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการทำงานที่บริษัททำโดยสถานอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดนอกจากเป็นแต่ผู้ถือหุ้นในบริษัทเท่านั้นแล้ว จะเลือกเอามาเป็นตำแหน่งผู้สอบบัญชีไม่ได้ กรรมการก็ดี หรือผู้อื่นซึ่งเป็นตัวแทนหรือเป็นลูกจ้างของบริษัทก็ดี เวลาอยู่ในตำแหน่งนั้นๆ ก็จะเลือกเอามาเป็นตำแหน่งผู้สอบบัญชีของบริษัทไม่ได้</p> <p>ผู้สอบบัญชานั้น ให้ที่ประชุมสามัญเลือกตั้งทุกปี ผู้สอบบัญชีคนซึ่งออกไปนั้นจะเลือกกลับเข้ารับตำแหน่งอีกก็ได้ ผู้สอบบัญชีควรจะได้สินจ้างเท่าใด ให้ที่ประชุมใหญ่กำหนด</p>	<p>ผู้ตรวจสอบบัญชี ถูกเลือกตั้ง หรือปลดตำแหน่งโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น ผู้ตรวจสอบบัญชีอาจจะเป็นผู้ถือหุ้น หรือนักกลางภายนอกก็ได้ ผู้ตรวจสอบบัญชีต้องไม่เป็นกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัท จำกัด และต้องไม่มีส่วนได้เสีย หรือผลประโยชน์โดยตรงกับบริษัท จำกัด¹⁰⁶</p>

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว ถ้ามีตำแหน่งว่างลงในจำนวนผู้สอบบัญชี ให้กรรมการนัดเรียกประชุมวิสามัญ เพื่อให้เลือกตั้งขึ้นใหม่ให้ครบจำนวน ถ้ามิได้เลือกตั้งผู้สอบบัญชีโดยวิธีดังกล่าวมา เมื่อผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 5 คนร้องขอ ก็ให้ศาลตั้งผู้สอบบัญชีประจำปีนั้น และกำหนดสินจ้างให้ด้วย ส่วนกฎหมายลาวได้บัญญัติไว้ต่างจากกฎหมายไทยว่า ผู้ถือ

¹⁰² กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 152

¹⁰³ ป.พ.พ. มาตรา 1206

¹⁰⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1207

¹⁰⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 124

¹⁰⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 154

หุ้นแต่สามคนขึ้นไปมีสิทธิรวมชื่อกันเพื่อร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีแทนก็ได้ ในกรณีที่คณะกรรมการมิได้
เลือกตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีใหม่¹⁰⁷

กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้กำหนดบทบัญญัติเฉพาะว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ตรวจสอบบัญชี ดังนี้

1. ได้รับเงินค่าจ้าง
2. ตรวจสอบบัญชีของบริษัทจำกัดได้ตลอดเวลาที่เห็นว่ามีความจำเป็น
3. สอบถามกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทจำกัดทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการตรวจสอบทางบัญชี
ของตน
4. จัดทำรายงานบัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย และใบสรุปทรัพย์สินสมบัติของบริษัทจำกัด ส่งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้น พร้อม
ทั้งรายงาน และยื่นยันความถูกต้อง หรือความผิดพลาดเกี่ยวกับระบบ และตัวเลขบัญชีของบริษัทจำกัด¹⁰⁸

12. การตรวจ

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ป.พ.พ. บัญญัติมาตราเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้นที่มีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดทำเรื่องร่ำร้องขอ ให้ เสนอคดีเจ้าหน้าที่ตั้งผู้ตรวจอันทรงความสามารถไปตรวจการงานของ บริษัทจำกัดนั้นและทำรายงานยื่นให้ทราบ¹⁰⁹</p> <p>กรรมการก็ดี ลูกจ้างและตัวแทนของบริษัทก็ดี จำต้องส่งสรรพสมุด เอกสารทั้งปวงซึ่งตนเก็บรักษาหรืออยู่ในอำนาจแห่งตนนั้นให้แก่ ผู้ตรวจ</p>	<p>กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้นใน การร้องขอให้ผู้ตรวจไปตรวจการงานของบริษัท กฎหมายว่าด้วย วิสาหกิจกำหนดเพียงสิทธิของผู้ถือหุ้นในการตรวจสอบ หรือทำสำเนา เอกสารเกี่ยวกับทะเบียนวิสาหกิจของบริษัทจำกัดได้ตลอดเวลาในระหว่าง เวลาทำการ เว้นเสียแต่เอกสารเกี่ยวกับความลับทางการค้า และ ยุทธศาสตร์การแข่งขัน ค่าทำสำเนาให้เก็บตามราคาค้นทุนที่ได้ใช้จ่าย ในการทำสำเนาเท่านั้น ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเรียกร้องให้กรรมการของบริษัท จำกัด ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของสำเนาเอกสารที่บริษัทจำกัด ทำสำเนาให้¹¹⁰</p>

ผู้ตรวจตาม ป.พ.พ. ต้องทำรายงานยื่นให้แก่รัฐมนตรี สำเนารายงานนั้นให้รัฐมนตรี ส่งไปยังสำนักงานบริษัทซึ่งได้
จดทะเบียนไว้ กับทั้งส่งแก่ผู้ถือหุ้นซึ่งยื่นเรื่องร่ำร้องขอให้ตรวจนั้นด้วย ค่าใช้จ่ายในการตรวจเช่นนี้ ผู้ยื่นเรื่องร่ำร้องขอให้ตรวจ
ต้องใช้ทั้งสิ้น เว้นแต่ถ้าบริษัทในคราวประชุมใหญ่ครั้งแรก เมื่อตรวจเสร็จลงแล้ว ได้ยินยอมว่าจะจ่ายจากสินทรัพย์ของ
บริษัทนั้น

13. การเพิ่มทุน

13.1 การเพิ่มทุน

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ตามกฎหมายไทย บริษัทจำกัดอาจเพิ่มทุนของบริษัทขึ้นได้ด้วยออก หุ้นใหม่เท่านั้น</p> <p>บริษัทจำกัดจะออกหุ้นใหม่ให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มค่าแล้ว หรือได้ ใช้แต่บางส่วนแล้วด้วยอย่างอื่นนอกจากให้ใช้เป็นค้ำเงินนั้นไม่ได้ เว้น แต่จะทำตามมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น</p>	<p>ตามกฎหมายลาว บริษัทจำกัดสามารถเพิ่มทุนจดทะเบียนของคนขึ้นได้ โดยการเพิ่มจำนวนหุ้นขึ้น หรือเพิ่มมูลค่าแต่ละหุ้นขึ้น¹¹¹</p>

กฎหมายไทย และกฎหมายลาวมีบทบัญญัติว่าด้วยการเพิ่มทุนที่คล้ายคลึงกัน การเพิ่มทุนต้องได้รับอนุมัติโดยมติ
พิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น กฎหมายไทย และกฎหมายลาวต่างกำหนดให้บรรดาหุ้นที่ออกใหม่นั้นต้องเสนอให้แก่ผู้ถือหุ้น
ทั้งหลายตามส่วนจำนวนหุ้นซึ่งเขาถืออยู่ คำเสนอเช่นนี้ต้องทำเป็นหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ถือหุ้นทุกๆ คนระบุจำนวนหุ้น

¹⁰⁷ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 155

¹⁰⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 156

¹⁰⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1215

¹¹⁰ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 158

¹¹¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 110

ให้ทราบว่าผู้ยื่นขอรับซื้อได้ถือหุ้น และให้กำหนดวันว่าถ้าพ้นวันนั้นไปไม่ได้มีคำสั่งลงมาแล้วจะถือว่าเป็นอันไม่รับซื้อ เมื่อวันที่กำหนดล่วงไปแล้วก็ดี หรือผู้ถือหุ้นได้บอกมาว่าไม่รับซื้อหุ้นนั้นก็ดี กรรมการจะเอาหุ้นเช่นนั้นขายให้แก่ผู้ถือหุ้นคนอื่นหรือจะรับซื้อไว้เองก็ได้ การโอนหุ้นให้บุคคลภายนอกต้องปฏิบัติตามวิธีการโอนหุ้นที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ (หรือกฎระเบียบ) ของบริษัทจำกัด

13.2 การจดทะเบียนการเพิ่มทุน

ประเทศไทย	สปป ลาว
มติพิเศษซึ่งอนุญาตให้เพิ่มทุนนั้น บริษัทต้องจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ของไทย ภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้ลงมติ ¹¹²	การขึ้นทะเบียนการเพิ่มทุนต้องดำเนินการภายในกำหนด 10 วันทำการ นับแต่วันที่ได้กำหนดให้ชำระหุ้นที่จองเป็นต้นไป ¹¹³

ต่างจากกฎหมายไทย กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้กำหนดรายการเอกสารที่ต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนการเพิ่มทุน ดังนี้ บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่เพิ่มทุนของบริษัทจำกัด สัญชาติ ที่อยู่ เลขที่ใบหุ้น และจำนวนหุ้นที่ถือ นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจยังได้กำหนดให้บริษัทจำกัดต้องแจ้งทางสื่อมวลชนให้สาธารณะทราบอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ภายในกำหนด 10 วันทำการ นับแต่วันที่ได้ขึ้นทะเบียนการเพิ่มทุนเป็นต้นไป

14. การลดทุน

14.1 การลดทุน

ประเทศไทย	สปป ลาว
ทุนของบริษัทนั้นจะลดลงไปถึงต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุน (เดิม) ทั้งหมดไม่ได้	มูลค่าหุ้นที่ยังเหลือจากการลดทุนต้องไม่ต่ำกว่าหุ้นละ 2,000 กีบ ทุนที่ยังเหลือจากการลดทุนต้องไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียน และต้องไม่ต่ำกว่าทุนจดทะเบียนต่ำสุดตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง สำหรับการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจบางประเภทธุรกิจ ¹¹⁴

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว บริษัทจำกัดจะลดทุนของบริษัทลงด้วยลดมูลค่าแต่ละหุ้นๆ ให้ต่ำลง หรือลดจำนวนหุ้นให้น้อยลงโดยมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็ได้

14.2 การแจ้งให้เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการลดทุน

ประเทศไทย	สปป ลาว
เมื่อบริษัทประสงค์จะลดทุน ต้องโฆษณาความประสงค์นั้นในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งบริษัทรู้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของบริษัท บอกให้ทราบรายการซึ่งประสงค์จะลดทุนลงและขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีชื่อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการลดทุนนั้น ส่งคำคัดค้านไปภายใน 30 วันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น	แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อเจ้าหน้าที่ของบริษัทจำกัดทุกคน พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลของการลดทุนลง มูลค่าหุ้น หรือจำนวนหุ้นที่ลดลง กำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านต้องไม่ต่ำกว่า 2 เดือนนับแต่วันได้รับแจ้งเป็นต้นไป เจ้าหน้าที่ที่ไม่ตอบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ถือว่าไม่คัดค้านการลดทุนดังกล่าว ¹¹⁵

14.3 การคัดค้านการลดทุน

ประเทศไทย	สปป ลาว
ถ้าหากมีเจ้าหน้าที่คัดค้าน บริษัทจะจัดการลดทุนลงไม่ได้ จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว ¹¹⁶ ถ้ามีเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งได้คัดค้านในการที่บริษัทจะลดทุนลง เพราะเหตุว่าตนไม่ทราบความ และเหตุที่ไม่ทราบนั้นมีได้เป็น	การคัดค้านของเจ้าหน้าที่ใดหนึ่งจะทำให้บริษัทจำกัดไม่สามารถลดทุนของตนลงได้ เว้นเสียแต่ได้ชำระหนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องครบถ้วนก่อนเท่านั้น เจ้าหน้าที่ใดหนึ่งที่ไม่ได้รับแจ้งเกี่ยวกับการลดทุนลง เนื่องจาก

¹¹² ป.พ.พ. มาตรา 1220 ถึง 1228

¹¹³ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 115

¹¹⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 20 วรรค 3

¹¹⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 113

¹¹⁶ ป.พ.พ. มาตรา 1226

เพราะความคิดของเจ้าหน้าที่คนนั้นแต่อย่างใด ผู้ถือหุ้นทั้งหลายบรรดาที่ได้รับเงินคืนไปตามส่วนที่ลดหุ้นลงนั้นยังคงจะต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเพียงจำนวนที่ได้รับหุ้นคืนไปช่วงเวลา 2 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียนการลดหุ้นนั้น ¹¹⁷	ข้อบกพร่องของบริษัทจำกัดนั้น บริษัทจำกัดต้องชำระหนี้สินให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าว ภายในกำหนดเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้ลงมติรับรองให้บริษัทจำกัดลดทุนของตนเป็นต้นไป ในกรณีที่บริษัทจำกัดชำระหนี้สินเอง ก็ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่นั้นไม่ได้คัดค้านการลดทุน ¹¹⁸
--	---

14.4 การจดทะเบียนการลดทุน

ประเทศไทย	สปป ลาว
มติพิเศษซึ่งอนุญาตให้ลดทุนนั้น บริษัทต้องจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ของไทย ภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้ลงมติ ¹¹⁹	การขึ้นทะเบียนการลดทุนต้องดำเนินการภายในกำหนด 10 วันทำการ นับแต่วันที่ไม่มีกรคัดค้าน (หรือนับแต่วันที่ชำระหนี้ให้เจ้าหน้าที่ที่คัดค้านแล้ว) เป็นต้นไป ¹²⁰

ต่างจากกฎหมายไทย กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้กำหนดรายการเอกสารที่ต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนการลดทุน ดังนี้ บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่ลดทุนของบริษัทจำกัด สัญชาติ ที่อยู่ เลขที่ใบหุ้น และจำนวนหุ้นที่ถือ นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจยังได้กำหนดให้บริษัทจำกัดต้องแจ้งทางสื่อมวลชนให้สาธารณะทราบอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ภายในกำหนด 10 วันทำการนับแต่วันที่ได้ขึ้นทะเบียนการลดทุนเป็นต้นไป

15. หุ้นกู้

ประเทศไทย	สปป ลาว
บริษัทจำกัดจะออกหุ้นกู้ไม่ได้ ¹²¹	บริษัทมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจสามารถกู้เงินด้วยการออกใบหุ้นกู้เพื่อเสนอขายต่อประชาชน ซึ่งจะปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อได้รับคะแนนเสียงด้วยมติเฉพาะจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น ¹²²

16. เลิกบริษัทจำกัด

16.1 การเลิกบริษัทจำกัดตามกฎหมาย

ประเทศไทย	สปป ลาว
อันบริษัทจำกัดย่อมเลิกกันด้วยเหตุดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ ¹²³	บริษัทจำกัดอาจจะถูกยุบเลิกโดยสาเหตุทางกฎหมายใดหนึ่ง ดังนี้ ¹²⁴
1. ถ้าในข้อบังคับของบริษัทที่กำหนดกรณีอันใดเป็นเหตุที่จะเลิกกัน เมื่อมีกรณีนั้น	1. ยุบเลิกตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัทจำกัด
2. ถ้าบริษัทได้ตั้งขึ้นไว้เฉพาะกำหนดกาลใด เมื่อสิ้นกำหนดกาลนั้น	2. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัด มีมติเฉพาะให้ยุบเลิก
3. ถ้าบริษัทได้ตั้งขึ้นเฉพาะเพื่อทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแต่อย่างเดียว เมื่อเสร็จการนั้น	3. ถูกล้มละลาย
4. เมื่อมีมติพิเศษให้เลิก	4. ยุบเลิกตามกรณีการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจที่ไม่ถูกต้อง ¹²⁵
5. เมื่อบริษัทล้มละลาย	

¹¹⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1227

¹¹⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 114

¹¹⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1220 ถึง 1228

¹²⁰ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 115

¹²¹ ป.พ.พ. มาตรา 1129

¹²² กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 186

¹²³ ป.พ.พ. มาตรา 1236

¹²⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 160

¹²⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 15

16.2 การเลิกบริษัทจำกัดโดยคำสั่งศาล

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>นอกจากนี้ ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุต่อไปนี้¹²⁶</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ถ้าทำผิดในการยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัท หรือทำผิดในการประชุมตั้งบริษัททั้งนี้ ศาลจะสั่งให้ยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัท หรือให้มีการประชุมตั้งบริษัทแทนสั่งให้เลิกบริษัทก็ได้ แล้วแต่จะเห็นควร 2. ถ้าบริษัทไม่เริ่มทำการภายใน 1 ปีนับแต่วันจดทะเบียนหรือหยุดทำการถึงปีหนึ่งเต็ม 3. ถ้าการค้าของบริษัททำไปก็มีแต่ขาดทุนอย่างเดียว และไม่มีทางหวังว่าจะกลับฟื้นตัวได้ 4. ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือไม่ถึงสามคน 	<p>กรรมการ หรือผู้ถือหุ้นใดหนึ่ง มีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อพิจารณาให้บริษัทจำกัดขุบเลิกด้วยสาเหตุใดหนึ่งดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการละเมิดข้อกำหนด หรือขั้นตอนของการจัดตั้ง ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ 2. ละเมิดสัญญาจัดตั้ง หรือกฎระเบียบของบริษัทจำกัด 3. บริษัทจำกัดประกอบธุรกิจขาดทุนอย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถแก้ไขได้ 4. มีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้บริษัทจำกัดไม่สามารถดำเนินธุรกิจของตนต่อไปได้ 5. ยังเหลือผู้ถือหุ้นแต่ผู้เดียว 6. มีจำนวนผู้ถือหุ้นมากกว่า 30 คน เว้นเสียแต่กรณีที่ได้รับคะแนนเสียงด้วยมติเฉพาะของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ให้บริษัทมีผู้ถือหุ้นมากกว่า 30 คนได้ (กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 85) <p>เมื่อได้รับคำร้องแล้ว ศาลสามารถจะพิจารณาสั่งขุบเลิก หรือสั่งให้บริษัทจำกัดที่เกี่ยวข้องแก้ไขข้อผิดพลาดแทนก็ได้ ถ้าเป็นปัญหาที่ไม่ร้ายแรง หรือสามารถแก้ไขได้</p>

ต่างจากกฎหมายไทย กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจได้บัญญัติให้บริษัทจำกัดที่ประสงค์จะขุบเลิก ต้องแจ้งการขุบเลิกชั่วคราวกับเจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจ¹²⁷ การขึ้นทะเบียนการขุบเลิกชั่วคราวต้องดำเนินการภายใน 10 วันทำการ นับแต่วันที่มิสาเหตุให้ขุบเลิกเป็นต้นไป ในระหว่างการขุบเลิกชั่วคราว บริษัทจำกัดไม่มีสิทธิประกอบธุรกิจ แต่ยังคงมีสถานะนิติบุคคลอยู่ระยะหนึ่งจนกว่าได้แจ้งการขุบเลิก และถอนทะเบียนวิสาหกิจอย่างถาวร เพื่อดำเนินงานที่ยังค้างให้สำเร็จ และดำเนินการชำระสะสาง¹²⁸ กรรมการไม่อาจยื่นข้อเรียกร้องใดๆ ต่อบริษัทในระหว่างการขุบเลิกชั่วคราว

ตามกฎหมายลาว ภายหลังสำเร็จการจัดการชำระสะสางแล้ว ผู้ชำระสะสางต้องแจ้งการขุบเลิกบริษัทจำกัดอย่างถาวรภายในกำหนด 10 วันทำการ กับเจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

17. การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน

17.1 การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>กฎหมายไทยบัญญัติไว้เฉพาะการควบบริษัทจำกัดเข้ากันเท่านั้น กล่าวคือ บริษัทจำกัดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะควบเข้ากัน จะไม่มีสถานะนิติบุคคลอีกต่อไป และนิติบุคคลที่ควบเข้ากันแล้วจะถือเป็นนิติบุคคลใหม่</p> <p>อันบริษัทจำกัดนั้นจะควบเข้ากันได้ เว้นแต่จะเป็นไปโดยมติพิเศษ มติพิเศษซึ่งวินิจฉัยให้ควบบริษัทจำกัดเข้ากันนั้น บริษัทต้องนำไปจดทะเบียนภายใน 14 วันนับตั้งแต่วันลงมติ</p>	<p>ตามกฎหมายลาว บริษัทจำกัดสามารถควบกับบริษัทอื่นได้เพื่อกลายเป็นบริษัทเดิมแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือกลายเป็นบริษัทใหม่¹²⁹ บริษัทจำกัดจะควบกันได้ก็ต่อเมื่อได้รับมติเฉพาะตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายลาว</p>

¹²⁶ ป.พ.พ. มาตรา 1236 ถึง 1237

¹²⁷ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 53 วรรค 2

¹²⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 57

¹²⁹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 159

กฎหมายไทยบัญญัติไว้ต่างจากกฎหมายใน สปป ลาว กล่าวคือ กฎหมายไทยไม่มีการควบบริษัทจำกัดที่ส่งผลให้บริษัทเดิมแห่งใดแห่งหนึ่งยังคงอยู่ต่อไป และมีเพียงการควบบริษัทจำกัดเข้ากันโดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่เท่านั้น ทั้งนี้ ตาม ป.พ.พ. จำนวนทุนเรือนหุ้นของบริษัทใหม่นั้นต้องเท่ากับยอดรวมจำนวนทุนเรือนหุ้นของบริษัทเดิมอันมาควบเข้ากัน บริษัทใหม่นี้ออมได้ไปทั้งสิทธิและความรับผิดชอบที่มีอยู่กับบริษัทเดิมอันได้มาควบเข้ากันนั้นทั้งสิ้น

17.2 การแจ้งการควบบริษัทจำกัดเข้ากัน

ประเทศไทย	สปป ลาว
บริษัทต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และส่งคำบอกกล่าวไปยังยังบรรดาผู้ซึ่งบริษัทรู้ว่าเป็นเจ้าหนี้ของบริษัท บอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะควบบริษัทเข้ากัน และขอให้เจ้าหนี้ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการควบบริษัทเข้ากันนั้นส่งคำคัดค้านไปภายใน 60 วันนับแต่วันที่บอกกล่าว ¹³⁰ ถ้าไม่มีใครคัดค้านภายในกำหนดเวลาเช่นนั้น ก็ให้ฟังถือว่าไม่มีคัดค้าน	การควบบริษัทให้แจ้งลงทางสื่อมวลชนใดหนึ่งอย่างน้อย 3 ครั้ง ภายในกำหนดเวลา 10 วันทำการ นับแต่วันมีมติเป็นต้นไป และแจ้งให้เจ้าหนี้ของตนทราบ เพื่อแสดงคำคัดค้านภายในกำหนดเวลา 60 วัน นับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้รับคำแจ้งเพื่อคัดค้านเป็นต้นไป เจ้าหนี้ที่ไม่ตอบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวถือว่าไม่คัดค้าน

ตามกฎหมายไทย และกฎหมายลาว ถ้าหากมีเจ้าหนี้คัดค้าน บริษัทจะจัดการควบเข้ากันมิได้ จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้นั้น ตามกฎหมายไทย บริษัทอาจให้ประกันเพื่อหนี้นั้นได้ เพื่อจัดการควบเข้ากัน

ป.พ.พ. บัญญัติให้ต่างบริษัทที่ควบเข้ากันแล้วนั้นนำความไปจดทะเบียนภายใน 14 วัน บริษัทจำกัดอันได้ตั้งขึ้นใหม่ด้วยควบเข้ากันนั้น ก็ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทใหม่

18. การชำระบัญชีบริษัทจำกัด

18.1 ผู้ชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
เมื่อบริษัทเลิกกันเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย กรรมการของบริษัทย่อมเข้าเป็นผู้ชำระบัญชี เว้นไว้แต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดไว้เป็นสถานอื่น กรรมการบริษัทมีอำนาจโดยตำแหน่งเดิมอันใด เมื่อเป็นผู้ชำระบัญชีก็ยังคงมีอำนาจอยู่เช่นนั้น ¹³¹	ตามกฎหมาย สปป ลาว ผู้ชำระสะสางต้องเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายใน หรือภายนอกบริษัทจำกัดก็ได้ ¹³²

แม้จะได้เลิกกันแล้ว ก็ให้ฟังถือว่าบริษัทยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระ¹³³ ตามกฎหมาย สปป ลาว บรรดาผู้ถือหุ้นสามารถตกลงกันเพื่อเลือกเอาวิธีการแบ่งปันทรัพย์สิน หรือการชำระสะสางตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎระเบียบของบริษัทจำกัด หรือตามการตกลงของบรรดาผู้ถือหุ้นด้วยกัน ศาลเป็นผู้แต่งตั้งผู้ชำระสะสางในกรณีที่มีการยุบเลิกบริษัทจำกัดเนื่องมาจาก

- การล้มละลาย หรือคำตัดสินของศาล หรือ
- บริษัทจำกัดเหลือผู้ถือหุ้นเพียงคนเดียว หรือ
- บริษัทจำกัดมีจำนวนผู้ถือหุ้นมากกว่า 30 คน¹³⁴

¹³⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1240

¹³¹ ป.พ.พ. มาตรา 1252

¹³² กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 165

¹³³ ป.พ.พ. มาตรา 1249

¹³⁴ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 164

18.2 การแต่งตั้งและถอดถอนผู้ชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ถ้าไม่มีผู้ชำระบัญชี และเมื่อพนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นผู้มีส่วนได้เสียในการนี้ร้องขอ ให้ศาลตั้งผู้ชำระบัญชี¹³⁵</p> <p>ผู้ชำระบัญชีที่ศาลตั้งนั้น จะถอนเสียจากตำแหน่งได้โดยศาลเท่านั้น</p> <p>ผู้ชำระบัญชีซึ่งมิใช่เป็นขึ้นเพราะศาลตั้งนั้น จะถอนเสียจากตำแหน่ง และตั้งผู้อื่นแทนที่ก็ได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ในเมื่อที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้น ได้ลงมติตั้งนั้น หรือ 2. ในเมื่อมีคำร้องขอของผู้ถือหุ้นในบริษัทมีหุ้นรวมกันนับได้ถึงหนึ่งในยี่สิบแห่งทุนของบริษัทโดยจำนวนที่ส่งใช้เงินเข้าทุนแล้วนั้น <p>เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีใหม่ครั้งใด ผู้ชำระบัญชีต้องนำความจดทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้เปลี่ยนตัวกันนั้น¹³⁶</p>	<p>วิธีการแต่งตั้ง หรือปลดตำแหน่งผู้ชำระสะสางของบริษัทจำกัด ต้องกำหนดละเอียดไว้ในกฎระเบียบของบริษัทจำกัด</p> <p>ในกรณีที่กฎระเบียบของบริษัทจำกัดไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้ง หรือปลดตำแหน่งดังกล่าวไว้ ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติเลือกเอาผู้ชำระสะสางด้วยคะแนนเสียงอย่างน้อยสองในสามของผู้ถือหุ้นและผู้แทนผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุม</p> <p>ในกรณีที่คะแนนเสียงของผู้ถือหุ้นเพื่อเลือกผู้ชำระสะสางไม่เพียงพอ ผู้ที่มีส่วนได้เสียกับบริษัทจำกัดมีสิทธิร้องขอให้ศาลเป็นผู้แต่งตั้ง บริษัทจำกัดต้องแจ้งให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การปลด หรือการสิ้นสุดหน้าที่ของผู้ชำระสะสาง ภายในกำหนด 10 วันทำการ นับแต่วันแต่งตั้ง ปลด หรือสิ้นสุดหน้าที่ดังกล่าว¹³⁷</p>

ตามกฎหมายลาว ผู้ชำระสะสางได้รับการแต่งตั้งมาด้วยรูปการใด ก็จะถูกปลดด้วยรูปการนั้น¹³⁸ การแต่งตั้งผู้ชำระสะสางในกรณีที่มีการขุบเลิกบริษัทจำกัด เนื่องมาจากการล้มละลาย หรือคำตัดสินของศาล หรือเมื่อบริษัทจำกัดเหลือผู้ถือหุ้นเพียงคนเดียว หรือมีจำนวนผู้ถือหุ้นมากกว่า 30 คน ให้ศาลเป็นผู้แต่งตั้ง¹³⁹ ซึ่งกฎหมายไทยต่างจากกฎหมายลาว คือ ถ้าไม่มีผู้ชำระบัญชี ให้ศาลตั้งผู้ชำระบัญชีของบริษัทได้

ผู้ชำระสะสางที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ภายหลังได้รับการแต่งตั้ง เนื่องจากสาเหตุใดหนึ่ง เช่น เสียชีวิต หรือขาดคุณสมบัติ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจบัญชีถือว่า ต้องดำเนินการแต่งตั้งผู้ชำระสะสางใหม่แทนด้วยรูปการที่ผู้ชำระสะสางคนก่อนได้รับการแต่งตั้งมา¹⁴⁰

18.3 อำนาจของผู้ชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ผู้ชำระบัญชีทั้งหลายย่อมมีอำนาจจะกล่าวต่อไปนี้ คือ¹⁴¹</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แก่ต่างว่าต่างในนามของบริษัทในบรรดาคดีพิพาทอันเป็นแพ่ง หรืออาญาทั้งปวง และทำประนีประนอมยอมความ 2. ดำเนินกิจการของบริษัทตามแต่จำเป็นเพื่อการชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี 3. ขายทรัพย์สินของบริษัท 4. ทำการอย่างอื่นๆ ตามแต่จำเป็นเพื่อชำระบัญชีให้เสร็จไปด้วยดี 5. เรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้เงินลงหุ้นอันเป็นส่วนยังค้างชำระอยู่นั้น แม้จะได้ตกลงกันไว้ก่อนโดยข้อบังคับของบริษัทว่าจะได้เรียกต่อภายหลังก็ตาม¹⁴² <p>ข้อจำกัดอำนาจของผู้ชำระบัญชีอย่างใดๆ จะอ้างเป็นสมมุติต่อ</p>	<p>อำนาจของผู้ชำระสะสางตามกฎหมายลาว คล้ายกันกับกฎหมายไทย</p>

¹³⁵ ป.พ.พ. มาตรา 1251

¹³⁶ ป.พ.พ. มาตรา 1257 ถึง 1258

¹³⁷ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 167

¹³⁸ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 165

¹³⁹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 166

¹⁴⁰ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 167

¹⁴¹ ป.พ.พ. มาตรา 1259

¹⁴² ป.พ.พ. มาตรา 1265

บุคคลภายนอกไม่¹⁴³

กฎหมายไทยบัญญัติอำนาจของผู้ชำระบัญชีไว้ด้วยว่า ถ้ามีผู้ชำระบัญชีหลายคน การใดๆ ที่ผู้ชำระบัญชีกระทำย่อมไม่เป็นอันสมบูรณ์นอกจากผู้ชำระบัญชีทั้งหลายจะได้ทำร่วมกัน เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือศาลจะได้กำหนดอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นในเวลาตั้งผู้ชำระบัญชี ถ้ามีมติของที่ประชุมใหญ่ หรือคำสั่งของศาลให้อำนาจผู้ชำระบัญชีให้ทำการแยกกันได้ ต้องนำความจดทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันลงมติหรือออกคำสั่งนั้น¹⁴⁴

ต่างจากประเทศไทย กฎหมายลาวบัญญัติว่า การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันของผู้ชำระสะสางหลายคน ต้องดำเนินบนพื้นฐานหลักการเสียงส่วนใหญ่ โดยถือเอาหนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง เว้นเสียแต่ได้มีการมอบหมายให้แต่ละคนปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน แต่ต้องได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจทราบเกี่ยวกับการมอบหมายนี้ ภายในกำหนด 10 วันทำการนับแต่วันได้รับการแต่งตั้งเป็นต้นไป¹⁴⁵

กฎหมายไทย และกฎหมายลาวต่างบัญญัติไว้ว่า ข้อจำกัดการใช้สิทธิของผู้ชำระสะสางล้วนแต่ไม่มีผลต่อบุคคลภายนอก¹⁴⁶

18.4 หน้าที่ของผู้ชำระบัญชี

(1) หน้าที่ทั่วไปของผู้ชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
หน้าที่ของผู้ชำระบัญชี คือชำระสะสางการงานของบริษัทนั้นให้เสร็จไป กับจัดการใช้หนี้เงิน และแจกจ่ายทรัพย์สินของบริษัทนั้น ¹⁴⁷	หน้าที่ของผู้ชำระสะสางตามกฎหมายลาวคล้ายกันกับกฎหมายไทย

(2) หน้าที่อื่นของผู้ชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
ภายใน 14 วันนับแต่ได้เลิกบริษัท หรือถ้าศาลได้ตั้งผู้ชำระบัญชีนับแต่วันที่ศาลตั้ง ผู้ชำระบัญชีต้องกระทำดังจะกล่าวต่อไปนี้ ¹⁴⁸	ผู้ชำระสะสางมีสิทธิและหน้าที่ดังนี้
1. บอกล่าวแก่ประชาชนโดยประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวว่าบริษัทนั้นได้เลิกกันแล้วและให้ผู้เป็นเจ้าหนี้ทั้งหลายยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี และส่งคำบอกกล่าวอย่างเดียวกันเป็นจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์ ไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายทุกๆ คน บรรดาที่มีชื่อปรากฏในสมุดบัญชีหรือเอกสารของบริษัทนั้น	1. แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการขูดเลิกให้เจ้าหนี้ของบริษัทจำกัด และประกาศทางสื่อมวลชนใดหนึ่งที่เหมาะสมภายในกำหนด 10 วันทำการ นับแต่วันที่มีสาเหตุของการขูดเลิกเป็นต้นไป เพื่อให้ประชาชนทราบ และให้เจ้าหนี้ยื่นเอกสารเกี่ยวกับการเป็นหนี้สินของบริษัทจำกัด
2. การเลิกบริษัทนั้น ผู้ชำระบัญชีต้องนำออกให้จดทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันที่เลิกกัน และในการนี้ต้องระบุชื่อผู้ชำระบัญชีทุกๆ คนให้จดทะเบียนไว้ด้วย ¹⁴⁹	2. เก็บรวบรวมทรัพย์สินทั้งหมด และจัดทำบัญชีทรัพย์สิน และใบสรุปทรัพย์สินสมบัติ
3. ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบดุลขึ้น โดยเร็วที่สุดที่เป็นวิสัยจะทำได้ ส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบลงสำคัญว่าถูกต้อง แล้วต้องเรียกประชุมใหญ่ ¹⁵⁰	3. ดำเนินกิจการของบริษัทจำกัดที่ยังค้างคาให้สำเร็จ
4. รับรองให้กรรมการบริษัททงเป็นผู้ชำระบัญชีต่อไป หรือ	4. ได้รับคำตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยบริษัทจำกัดเป็นผู้รับผิดชอบตามการตกลงกัน
	5. ดำเนินมาตรการที่จำเป็นต่างๆ เพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินสมบัติทวงหนี้สินให้ครบถ้วน ขาย หรือโอนทรัพย์สินสมบัติของบริษัทจำกัด
	6. ส่งใบสรุปทรัพย์สินสมบัติให้ผู้ตรวจสอบบัญชีเพื่อยืนยันความ

¹⁴³ ป.พ.พ. มาตรา 1260

¹⁴⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1261 ถึง 1262

¹⁴⁵ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 63

¹⁴⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 63

¹⁴⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1250

¹⁴⁸ ป.พ.พ. มาตรา 1253

¹⁴⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1254

¹⁵⁰ ป.พ.พ. มาตรา 1255

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีใหม่ขึ้นแทนที่ และอนุมัติบัญชีงบดุลในที่ประชุมใหญ่¹⁵¹</p> <p>5. ที่ประชุมใหญ่จะสั่งให้ผู้ชำระบัญชีทำบัญชีตราหลักทรัพย์สินหรือให้ทำการใดๆ ก็ได้สุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร เพื่อชำระสะสางกิจการของบริษัทให้เสร็จไป</p> <p>6. ถ้าการชำระบัญชียังคงทำอยู่โดยกาลกว่าปีหนึ่งขึ้นไป ผู้ชำระบัญชีต้องเรียกประชุมใหญ่ในเวลาสิ้นปีทุกปีนับแต่เริ่มทำการชำระบัญชี และต้องทำรายงานอื่นที่ประชุมว่าได้จัดการไปอย่างไรบ้าง ทั้งแถลงให้ทราบความเป็นไปแห่งบัญชีโดยละเอียด¹⁵²</p> <p>7. ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานอื่นไว้ ณ หอทะเบียนทุกระยะ 3 เดือนครั้งหนึ่งว่าได้จัดการไปอย่างไรบ้าง แสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่นั้น และรายงานนี้ให้เปิดเผยแก่ผู้ถือหุ้น และ เจ้าหนี้ ทั้ง หลาย ตรวจดูได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม¹⁵³</p> <p>8. ค่าธรรมเนียม ค่าการระคิดพัน และค่าใช้จ่ายซึ่งต้องเสียโดยควรในการชำระบัญชียื่น ผู้ชำระบัญชีต้องจัดการใช้ก่อนหนี้เงินรายอื่นๆ¹⁵⁴</p>	<p>ถูกต้อง</p> <p>7. รายงานเกี่ยวกับการรวบรวมทรัพย์สิน และผลการดำเนินงานต่างๆ ให้เจ้าหนี้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ถือหุ้น หรือศาล ในกรณีที่ศาลเป็นผู้แต่งตั้ง</p> <p>8. เรียกประชุมเจ้าหนี้ และผู้ถือหุ้น เพื่อรับรอง หรือตกลงเรื่องต่างๆ ที่เห็นว่าจำเป็น และอย่างน้อยให้เรียกประชุม 6 เดือนครั้ง</p> <p>9. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประชุมผู้ถือหุ้น และเจ้าหนี้มอบหมายให้</p> <p>10. รายงานใบสรุปทรัพย์สินสมบัติทุกๆ งวดให้เจ้าหนี้ที่ทะเบียนวิสาหกิจ</p> <p>11. ชำระสะสางหนี้สินให้เจ้าหนี้ และจัดการแบ่งปันทรัพย์สินส่วนที่เหลือให้บรรดาผู้ถือหุ้น</p> <p>12. ใกล้เคียงปัญหา หรือฟ้องร้องต่อศาล เพื่อดำเนินคดีในนามบริษัทจำกัด</p> <p>13. รายงานต่อผู้ถือหุ้น หรือต่อศาล ถ้าหากศาลเป็นผู้แต่งตั้ง เมื่อเห็นว่าทรัพย์สินของบริษัทจำกัด รวมทั้งของบรรดาผู้ถือหุ้น มีไม่เพียงพอต่อการชำระสะสางหนี้สิน ในกรณีที่บริษัทจำกัดไม่สามารถแก้ไขสภาพหนี้สินจนเกินความสามารถชำระได้ ผู้ชำระสะสางสามารถร้องขอต่อศาลเพื่อพิจารณาให้ล้มละลาย</p>

ตามกฎหมายไทย ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้มาทวงถามให้ใช้หนี้ ผู้ชำระบัญชีต้องวางเงินเท่าจำนวนหนี้หนี้ นั้น ตามบทแห่งกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินแทนชำระหนี้¹⁵⁵

กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจกำหนดลำดับบุริมสิทธิในการชำระสะสาง หรือแบ่งปันหนี้สิน โดยภายหลังที่ได้แบ่งปันให้เจ้าหนี้ครบถ้วนตามลำดับบุริมสิทธิที่กำหนดไว้แล้ว ถ้ายังเหลือต้องแบ่งปันให้บรรดาผู้ถือหุ้น¹⁵⁶

กฎหมายไทย และกฎหมายลาวต่างบัญญัติไว้ว่า ถ้าผู้ชำระบัญชีมาพิจารณาเห็นว่า เมื่อเงินลงทุนหรือเงินค่าหุ้นได้ใช้เสร็จหมดแล้ว สินทรัพย์ก็ยังไม่พอกับหนี้สิน ผู้ชำระบัญชีต้องร้องขอต่อศาลทันทีเพื่อให้ออกคำสั่งว่าบริษัทจำกัดนั้นล้มละลาย¹⁵⁷

(3) หน้าที่ของผู้ชำระบัญชีภายหลังการชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>เมื่อการชำระบัญชีกิจการของบริษัทจำกัดสำเร็จลง ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานการชำระบัญชีแสดงว่า การชำระบัญชียื่น ได้ดำเนินไปอย่างไร และได้จัดการทรัพย์สินของบริษัทจำกัดนั้น ไปประการใด แล้วให้เรียกประชุมใหญ่เพื่อเสนอรายงานนั้น และชี้แจงกิจการต่อที่ประชุมเมื่อที่ประชุมใหญ่ได้ให้อนุมัติรายงานนั้นแล้ว ผู้ชำระบัญชีต้องนำ</p>	<p>ภายหลังสำเร็จการจัดการชำระสะสางแล้ว ผู้ชำระสะสางต้อง</p> <p>1. จัดทำบทชี้แจง และบทสรุปเกี่ยวกับบัญชีการแบ่งปันทรัพย์สิน และการชำระสะสางหนี้สิน แล้วส่งให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ และผู้ถือหุ้น เพื่อรับรองเอาทันที</p> <p>2. แจ้งให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับบัญชีการแบ่งปันทรัพย์สิน</p>

¹⁵¹ ป.พ.พ. มาตรา 1256

¹⁵² ป.พ.พ. มาตรา 1268

¹⁵³ ป.พ.พ. มาตรา 1267

¹⁵⁴ ป.พ.พ. มาตรา 1263

¹⁵⁵ ป.พ.พ. มาตรา 1264

¹⁵⁶ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 168

¹⁵⁷ ป.พ.พ. มาตรา 1266

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ข้อความที่ได้ประชุมกันนั้น ไปจดทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันประชุม เมื่อได้จดทะเบียนแล้วครั้งนี้ ให้ถือว่าเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชี¹⁵⁸</p> <p>เมื่อเสร็จการชำระบัญชีแล้ว ให้มอบบรรดาสมาชิกและบัญชี และเอกสารทั้งหลายของบริษัทซึ่งได้ชำระบัญชีนั้นไว้แก่นายทะเบียนภายในกำหนดสิบวันดังกล่าวไว้วันมาดราก่อน และให้นายทะเบียนรักษาสมุดและบัญชีและเอกสารเหล่านั้นไว้สิบปีนับแต่วันถึงที่สุดแห่งการชำระบัญชี¹⁵⁹</p>	<p>และการชำระสะสางหนี้สิน ภายในกำหนด 10 วันทำการ นับแต่วันสิ้นสุดการแบ่งปันทรัพย์สิน และการชำระสะสางหนี้สินเป็นต้นไป</p> <p>3. มอบเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการชำระสะสางให้บริษัทจำกัด และขึ้นทะเบียนสิ้นสุดการชำระสะสางกับเจ้าหน้าที่ทะเบียนวิสาหกิจ¹⁶⁰</p>

18.5 ความรับผิดชอบของผู้ชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>พรบ. กำหนดความรับผิดชอบเกี่ยวกับบริษัทฯ ว่าด้วยบริษัทจำกัด ได้บัญญัติกำหนดความผิดทางอาญาของผู้ชำระบัญชีที่ละเมิดหน้าที่ของตนไว้แล้ว</p>	<p>ผู้ชำระสะสางต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่สร้างความเสียหายแก่บริษัทโดยเจตนา หรือด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในเวลาปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย¹⁶¹</p>

18.6 อายุความในเรื่องที่เกี่ยวกับการชำระบัญชี

ประเทศไทย	สปป ลาว
<p>ในคดีฟ้องเรียกหนี้สินซึ่งบริษัท หรือผู้ถือหุ้น หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้อยู่ในฐานเช่นนั้น ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 2 ปีนับแต่วันถึงที่สุดแห่งการชำระบัญชี¹⁶²</p>	<p>ไม่มี</p>

13.2 สรุปสาระสำคัญของสัญญา

บริษัท ไฟฟ้าน้ำจิม 2 จำกัด (“NN2”)

1. สัญญาสัมปทานโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ น้ำจิม 2

SEAN ได้เข้าทำสัญญาสัมปทานโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ (Hydroelectric Project Concession Agreement) กับรัฐบาล สปป.ลาว ในวันที่ 14 มีนาคม 2549 (“สัญญาสัมปทาน”) และได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมในสัญญาสัมปทาน (Nam Ngum2 Side Agreement) ลงวันที่ 21 มีนาคม 2549

สรุปสาระสำคัญของสัญญาสัมปทานและสัญญาแก้ไขสัญญาสัมปทาน มีดังนี้

1.1 ระยะเวลาของสัมปทาน

สัญญาสัมปทานมีกำหนดระยะเวลาทั้งสิ้น 25 ปี นับจากวันเริ่มประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ (Commercial Operation Date: COD) ซึ่งจะเริ่มต้นหลังจากครบระยะเวลาดำเนินการช่วงแรก 30 เดือน โดยวันที่เปิดดำเนินการช่วงแรก (Initial Operation Date: IOD) คือวันที่ 26 มีนาคม 2554 การต่ออายุสัญญาสัมปทานจะต้องมีการปรึกษากันล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนครบกำหนดระยะเวลา 25 ปีดังกล่าว

¹⁵⁸ ป.พ.พ. มาตรา 1270

¹⁵⁹ ป.พ.พ. มาตรา 1271

¹⁶⁰ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 65

¹⁶¹ กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ มาตรา 66

¹⁶² ป.พ.พ. มาตรา 1272

แม้ว่ากฎหมาย สปป.ลาวจะจำกัดอายุสัมปทานของโครงการทั่วไปไม่เกิน 25 ปี แต่ระยะเวลาที่โครงการนี้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ SEAN เท่ากับ 27 ปี 6 เดือน ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวนี้ได้รับอนุมัติจากสภาแห่งชาติของ สปป.ลาวแล้ว

1.2 สิทธิต่างๆที่ได้รับจากรัฐบาล สปป.ลาว ที่สำคัญได้แก่

- สิทธิในการใช้พื้นที่โครงการ
- สิทธิในการครอบครอง ใช้ และจัดหาผลประโยชน์ จากโครงการ
- สิทธิในการนำวัสดุต่างๆ (ยกเว้น ไม้) ตามที่จำเป็นแก่การก่อสร้างออกจากพื้นที่โครงการได้
- สิทธิในการนำเข้าอุปกรณ์และวัสดุต่างๆเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีทุกประเภท
- สิทธิในการนำเข้าและส่งออก สปป.ลาว สำหรับบรรดาอุปกรณ์และวัสดุทั้งหลายเพื่อใช้งานชั่วคราวได้ โดยได้รับการยกเว้นภาษีทั้งหมด
- สิทธิในการผันน้ำ สร้างเขื่อน และใช้น้ำ สำหรับน้ำในแม่น้ำงึม ณ พื้นที่โครงการ
- สิทธิในการได้รับ ถือครอง และชำระเงินในสกุลเงินตราต่างประเทศ โดยไม่มีข้อจำกัดหรือค่าธรรมเนียม
- สิทธิในการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำอื่นที่สนับสนุนการพัฒนาโครงการนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องได้รับการอนุมัติโดยชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาล สปป.ลาว

1.3 พันธะและหน้าที่ต่างๆของ SEAN

- (1) จัดหาเงินทุนในการพัฒนาโครงการ
- (2) ออกแบบ ก่อสร้าง จัดหา ติดตั้ง ทำให้แล้วเสร็จและทดสอบโครงการและเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ให้ดำเนินการและบำรุงรักษาโครงการ
- (3) เมื่อสิ้นสุดอายุสัมปทาน (หรือระยะเวลาต่อขยายอายุสัมปทาน) จะต้องส่งมอบโครงการแก่รัฐบาล สปป.ลาวในสภาพใช้งานได้ดี (เว้นแต่การสึกหรอจากการใช้งานตามปกติ)
- (4) ชดเชยค่าสูญเสียการผลิตไฟฟ้าให้แก่เจ้าของโครงการน้ำจิม 1 ในระหว่างการเก็บกักน้ำ
- (5) มีหน้าที่ในการจัดเตรียมและดำเนินการแผนพัฒนาสังคมและพื้นที่โดยรอบโครงการ

1.4 พันธะและหน้าที่ต่างๆของรัฐบาล สปป.ลาว

- (1) อนุญาตและออกใบอนุญาตที่จำเป็นทั้งปวงให้กับ SEAN และอนุมัติให้ SEAN พัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำอื่นที่สนับสนุนการพัฒนาโครงการนี้ ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ไม่แทรกแซงการออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ และบำรุงรักษาโครงการ
- (3) ออกและต่ออายุการอนุมัติ การอนุญาต และใบอนุญาตทั้งปวง
- (4) ให้การยกเว้นการชำระเงินและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าอากรทั้งปวงเว้นแต่ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาสัมปทาน
- (5) ไม่อนุญาตให้มีการดำเนินงานในโครงการน้ำจิม 3 น้ำจิม 4 และน้ำจิม 5 ตลอดจนโครงการน้ำบวก 1 และน้ำบวก 2 อันเป็นการละเมิดสิทธิของ SEAN ภายใต้สัญญานี้

- (6) ให้การรับรองแก่ผู้ลงทุนและผู้ให้กู้ของ SEAN เกี่ยวกับสิทธิครอบครองและความสามารถในการใช้สิทธิที่พึงปรารถนาตามสัญญา รวมทั้งสิทธิในการได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์การชำระหนี้และสิทธิต่างๆ
- (7) รัฐบาล สปป.ลาว จะต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับ NN2 ในกรณีที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อ NN2 ภายใต้งบเงื่อนไขของสัญญาสัมปทาน
- (8) รับรองให้ SEAN ได้รับการชดเชยจากผลกระทบเชิงลบต่อโครงการอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการน้ำจิม 3
- (9) ไม่ประกาศใช้กฎหมายที่กำหนดมาตรฐานที่เพิ่มภาระแก่ SEAN หรือมีผลให้เป็นการเพิกถอนสิทธิหรือเสื่อมสิทธิภายในสัญญาสัมปทานหรือส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงในสาระสำคัญต่อโครงการ ในกรณีที่การเปลี่ยนแปลงกฎหมายดังกล่าวส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของ SEAN และ SEAN มีสิทธิได้รับการชดเชยจากรัฐบาล สปป.ลาว เป็นจำนวนเพียงพอให้ SEAN สามารถกลับสู่ฐานะทางการเงินเช่นเดิมได้เสมือนว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้น
- (10) เมื่อได้รับการร้องขอยืนยันว่า ทรัพย์สินของโครงการและทรัพย์สินของ SEAN จะไม่ถูกเวนคืนหรือรับเป็นของรัฐและให้คำมั่นว่าจะไม่กระทำการใดๆ อันจะทำให้เป็นการเสื่อมสิทธิ เพิกถอนสิทธิหรือลดถอนสิทธิของโครงการของ SEAN หรือผู้ถือหุ้นของ SEAN แต่ประการใด

1.5 ผลประโยชน์ที่ต้องจ่ายให้กับรัฐบาล สปป.ลาว

(1) ค่าสิทธิ (Royalties)

ตามสัญญาสัมปทานและสัญญาแก้ไขสัมปทานดังกล่าว SEAN จะต้องชำระเงินต่างให้แก่รัฐบาล สปป.ลาว โดยคิดเป็นร้อยละของรายได้จากการดำเนินการต่อไปนี้

	ร้อยละ
ระยะเวลาดำเนินการช่วงแรก (IOD)	3.40
ระยะเวลาจ่ายค่าสิทธิช่วงที่ 1 (นับจาก COD จนถึงปีที่ 8)	3.40
ระยะเวลาจ่ายค่าสิทธิช่วงที่ 2 (นับจากปีถัดจากระยะเวลาจ่ายค่าสิทธิช่วงที่ 1 และสิ้นสุดเมื่อครบ 6 ปีหลังจากนั้น)	3.50
ระยะเวลาจ่ายค่าสิทธิช่วงที่ 3 (นับจากปีถัดจากระยะเวลาจ่ายค่าสิทธิช่วงที่ 2 และสิ้นสุดเมื่อครบ 2 ปีหลังจากนั้น)	7.50
ระยะเวลาจ่ายค่าสิทธิช่วงที่ 4 (นับจากปีถัดจากระยะเวลาจ่ายค่าสิทธิช่วงที่ 3 และสิ้นสุดเมื่อครบปีที่ 25 นับจาก COD)	13.50

(2) ภาษีเงินได้

ตามสัญญาสัมปทานและแก้ไขสัญญาสัมปทานกำหนดให้ SEAN จะต้องจ่ายภาษีเงินได้พึงประเมินสุทธิ (Net Taxable Income) ให้แก่รัฐบาล สปป.ลาว ในอัตราร้อยละ ดังต่อไปนี้ (เงินได้พึงประเมินสุทธิ หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ได้รับจาก กฟผ.และผู้ใช้ระบบสายส่งไฟฟ้า (หากมี) หักต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมทั้งค่าสิทธิ)

- (2.1) ในช่วง 5 ปีแรก หลังจาก IOD ไม่ต้องชำระภาษี
- (2.2) ในช่วง 5 ปีที่สองหลังจาก IOD ชำระภาษีในอัตราร้อยละ 3 ของเงินได้พึงประเมินสุทธิ
- (2.3) ในช่วง 5 ปีที่สามหลังจาก IOD ชำระภาษีในอัตราร้อยละ 4 ของเงินได้พึงประเมินสุทธิ
- (2.4) หลังจากนั้นเป็นเวลา 4 ปี ชำระภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของเงินได้พึงประเมินสุทธิ
- (2.5) หลังจากนั้นเป็นเวลา 7 ปี ชำระภาษีในอัตราร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินสุทธิ
- (2.6) ในช่วงเวลาที่เหลือ ชำระภาษีในอัตราร้อยละ 14 ของเงินได้พึงประเมินสุทธิ

1.6 การได้รับการยกเว้นภาษีต่างๆ

นอกเหนือไปจากผลประโยชน์ทางการเงินแล้ว ไม่มีการเรียกเก็บหรือต้องชำระภาษีใดๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือรายได้จากโครงการ เงินสด เป็นต้น อีกแต่อย่างใด ข้อยกเว้นดังกล่าวส่วนนี้ ครอบคลุมถึง ภาษีศุลกากร อากรขาเข้า/ขาออก ภาษีหัก ณ ที่จ่าย อากร ค่าเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียม หรือเงินสมทบทุกประเภท (ไม่ว่าในส่วนของกำไรรายได้ เงินทุนหมุนเวียนหรือสิทธิในทรัพย์สินต่างๆ) ที่เกี่ยวกับการเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลงและการปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงใดๆ

SEAN หรือผู้รับเหมา ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนไม่ต้องชำระภาษีจากผลประโยชน์ในโครงการ หรือกำไร เงินปันผล ส่วนแบ่งผลประโยชน์ หรือเงินตอบแทนอื่นใด ตลอดจนทั้งจากการขายหรือจำหน่ายผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นหรือของผู้ลงทุนดังกล่าวใน SEAN หรือในโครงการนี้

SEAN ผู้รับเหมา และผู้รับเหมาช่วงมีสิทธิได้รับและถือครองเงินสดและภาระหนี้ทางการเงินในสกุลเงินตราต่างประเทศทั้งภายในและภายนอก สปป.ลาว รวมทั้งสิทธิในการจ่ายเงินปันผลและภาระหนี้ในสกุลเงินตราต่างประเทศ โดยไม่มีข้อจำกัดหรือค่าธรรมเนียม

1.7 การบอกเลิกสัญญา

(1) การบอกเลิกสัญญาโดยรัฐบาล สปป.ลาว

- (1.1) SEAN ไม่ปฏิบัติตามพันธหน้าที่ข้อใดข้อหนึ่งของคน อันเป็นเหตุให้ผิดสัญญาสัมปทานและไม่เยียวยาแก้ไขภายใน 90 วันนับจากวันที่ได้รับแจ้งจากรัฐบาล สปป.ลาว
- (1.2) SEAN ไม่ชำระเงินให้แก่รัฐบาล สปป.ลาวตามกำหนดเวลา และมีได้แก้ไขเยียวยาการไม่ชำระเงินดังกล่าวภายใน 30 วัน
- (1.3) SEAN มีหนี้สินสันพันตัวและความมีหนี้สินสันพันตัวดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาภายใน 180 วันตามที่รัฐบาล สปป.ลาวกำหนด
- (1.4) คำรับรองข้อใดข้อหนึ่งของ SEAN ไม่เป็นความจริงในเวลาที่ทำให้คำรับรองดังกล่าวและส่งผลกระทบต่อความมีนัยสำคัญต่อความสามารถของรัฐบาล สปป.ลาวในการปฏิบัติตามพันธหน้าที่หรือใช้สิทธิของตนตามสัญญาสัมปทาน
- (1.5) SEAN ไม่ปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าในการส่งปริมาณไฟฟ้าขั้นต่ำให้แก่ กฟผ. ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟผ.เป็นระยะเวลา 180 วันติดต่อกัน
- (1.6) กฟผ. บอกเลิกสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ด้วยเหตุที่ SEAN กระทำผิดสัญญา

(2) การบอกเลิกสัญญาโดย SEAN

- (2.1) รัฐบาล สปป.ลาว ไม่ชำระเงินตามกำหนดเวลา และมีได้แก้ไขเยียวยาการไม่ชำระเงินดังกล่าวภายใน 30 วันนับแต่วันที่ SEAN มีหนังสือทวงถาม
- (2.2) รัฐบาล สปป.ลาว ไม่ปฏิบัติตามพันธะหน้าที่ของตนที่เป็นสาระสำคัญ
- (2.3) กฟผ. บอกลีกสัญญาซื้อขายไฟฟ้า โดยมีสาเหตุมาจากเหตุสุดวิสัยทางการเมืองของ สปป.ลาว ตามที่นิยามไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า
- (2.4) คำรับรองข้อหนึ่งของ หรือในนามของรัฐบาล สปป.ลาว ภายใต้สัญญาสัมปทาน ไม่เป็นความจริงในสาระสำคัญในเวลาที่ทำให้คำรับรองดังกล่าว
- (2.5) รัฐบาล สปป.ลาว ผิดคำรับประกันใดๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถของ SEAN ในการปฏิบัติตามพันธะหน้าที่ หรือใช้สิทธิของตนตามสัญญาสัมปทาน
- (2.6) รัฐบาล สปป.ลาว ไม่ปฏิบัติตามพันธะหน้าที่ข้อใดข้อหนึ่งของตน อันเป็นเหตุให้ผิดสัญญาสัมปทาน และมีได้แก้ไขเยียวยาการผิดสัญญาดังกล่าวภายใน 90 วันนับแต่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจาก SEAN ให้แก้ไขเยียวยาการผิดสัญญาดังกล่าว

1.8 กฎหมาย

สัญญาสัมปทานอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย สปป.ลาว

ทั้งนี้ สัญญาสัมปทานและสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม ได้ถูกโอนสิทธิและหน้าที่ของ SEAN ตามสัญญาดังกล่าวให้กับ NN2 ตามสัญญาการโอนสิทธิและหน้าที่โดยมีผลเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2551 ส่งผลให้ NN2 เข้ามารับสิทธิและหน้าที่ทั้งหมดของ SEAN ตามสัญญาสัมปทานและสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว นับจากวันที่มีการโอนสิทธิและหน้าที่

2. สัญญาโอนสิทธิและหน้าที่จาก SEAN ไป NN2

เนื่องจากมีข้อตกลงในสัญญาสัมปทานระหว่างรัฐบาล สปป.ลาวกับ SEAN โดยตกลงว่า SEAN จะโอนสิทธิและหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งปวงของตนภายใต้สัญญาสัมปทานให้แก่ NN2

สัญญาโอนสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาสัมปทานดังกล่าวได้จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2551 ส่งผลให้ต้องมีการโอนสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสัญญาสัมปทานและข้อตกลงเพิ่มเติมจาก SEAN ไปยัง NN2 มีสาระสำคัญดังนี้

- 2.1 SEAN มอบและโอนสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสัญญาสัมปทานทั้งหมดให้แก่ NN2
- 2.2 NN2 รับมอบสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสัญญาสัมปทานทั้งหมดจาก NN2
- 2.3 รัฐบาล สปป.ลาว ให้ความยินยอมการโอนดังกล่าวและตกลงที่จะปฏิบัติตามพันธะหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ เพื่อประโยชน์ของ NN2
- 2.4 รัฐบาล สปป.ลาว และ NN2 ตกลงให้ SEAN พ้นจากพันธะหน้าที่หรือความรับผิดชอบทั้งปวง (หากมี) ที่เกิดขึ้นโดยตรง หรือโดยอ้อมตามสัญญาสัมปทานและข้อตกลงเพิ่มเติม

3. สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟผ.(Power Purchase Agreement)

SEAN ได้ทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟผ. ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2549 ซึ่งต่อมาสิทธิและหน้าที่ของ SEAN ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าได้ถูกโอนไปยัง NN2 ทั้งหมด ตามสัญญาโอนสิทธิและหน้าที่ ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2550 โดยให้มีผลวันที่ 9 มกราคม 2551 สรุปสาระสำคัญของสัญญาซื้อขายไฟฟ้า มีดังนี้

3.1 ระยะเวลาของสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

นับจากวันที่ระบุในสัญญาจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2580 เว้นแต่มีการบอกเลิกสัญญาก่อนหรือมีการต่ออายุสัญญาออกไปตามเงื่อนไขของสัญญา

3.2 พันธะและหน้าที่ที่สำคัญของ SEAN

- (1) SEAN ต้องดำเนินการด้วยต้นทุนและค่าใช้จ่ายของตนเอง ในการจัดให้ได้มาและรักษาให้มีผลใช้บังคับต่อไปจนถึงวันที่มีการบอกเลิกสัญญา (Term Termination Date) ซึ่งบรรดาความยินยอมและการอนุมัติต่างๆ ของบริษัททั้งหมด การอนุมัติของหน่วยงานของรัฐ (Governmental Approvals) ทั้งหมดที่กำหนดโดยหน่วยงานของรัฐ (Governmental Authorities) ของไทยและ สปป.ลาว ตลอดจนบรรดาใบอนุญาต การอนุญาต ความยินยอม และการอนุมัติอื่นใดที่ทั้งปวงที่กำหนดไว้ตามกฎหมายไทย และ สปป.ลาว
- (2) แจ้งการรับประกันพลังงานไฟฟ้าส่วนแรกขั้นต่ำรายปี (Annual Minimum PE Guarantee) เท่ากับ 10 ชั่วโมงต่อวัน และการรับประกันพลังงานไฟฟ้าส่วนแรกขั้นต่ำรายเดือน (Monthly Minimum PE guarantee) เท่ากับ 8 ชั่วโมงต่อวันรวมการทดสอบประจำปี (Annual Test)
- (3) มีหน้าที่ในการดำเนินการด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองหรือโดยผ่านผู้รับจ้างอื่น ในการออกแบบ ก่อสร้าง ติดตั้ง ทดลองเดินเครื่อง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบของ SEAN (SEAN System) ตามที่ระบุในสัญญาและ SEAN จะต้องได้รับอนุญาตจาก กฟผ. เป็นลายลักษณ์อักษรหากมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ที่สำคัญในระบบของ SEAN อันจะส่งผลกระทบต่อความสามารถของ SEAN ในการดำเนินงานตลอดเวลา

3.3 พันธะและหน้าที่ที่สำคัญของ กฟผ.

- (1) ต้องดำเนินการด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง ในการออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ ทดลองเดินเครื่อง ซ่อมแซมและบำรุงรักษา ระบบส่งไฟฟ้าของกฟผ. (EGAT Transmission Facilities) เพื่อให้สามารถส่งจ่ายไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าและรับไฟฟ้าจากระบบของ SEAN โดยกฟผ. จะต้องได้รับอนุญาตจาก SEAN เป็นลายลักษณ์อักษรหากมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ที่สำคัญในระบบส่งไฟฟ้าของ EGAT
- (2) พันธะหน้าที่ในการส่งจ่ายไฟฟ้า (Dispatch) เป็นพันธะผูกพัน 100% สำหรับพลังงานไฟฟ้าประเภท PE และ SE แต่ไม่รวม EE

3.4 การบำรุงรักษา

- (1) SEAN เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบผลิตไฟฟ้าของโครงการ และกฟผ.จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าวในกรณีที่เป็นความเสียหายที่เกิดจากความผิดปกติหรือบกพร่องของระบบสายส่งไฟฟ้าของกฟผ.
- (2) กฟผ. เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบส่งไฟฟ้าและ SEAN จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าวในกรณีที่เป็นความเสียหายที่เกิดจากความผิดปกติหรือบกพร่องของระบบผลิตไฟฟ้าของ SEAN

3.5 พลังงานไฟฟ้าเป้าหมาย (Supply Target) ที่ กฟผ. รับซื้อต่อปี

- (1) พลังงานไฟฟ้าหลัก (Primary Energy: PE) เท่ากับ 2,218 ล้านหน่วย
- (2) พลังงานไฟฟ้ารอง (Secondary Energy: SE) เท่ากับ 92 ล้านหน่วย

3.6 ระบบเชื่อมโยง (Interconnection Facilities)

ประกอบด้วยระบบเชื่อมโยงของ กฟผ. ระบบเชื่อมโยงของ SEAN และระบบเชื่อมโยงร่วม

- (1) กฟผ.เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบเชื่อมโยงของ กฟผ. และระบบเชื่อมโยงร่วมในส่วนของคุณจุดส่งมอบไฟฟ้า (Delivery Point) ในฝั่งประเทศไทย
- (2) SEAN เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบเชื่อมโยงของ SEAN และระบบเชื่อมโยงร่วมในส่วนของคุณจุดส่งมอบไฟฟ้า (Delivery Point) ในฝั่ง สปป.ลาว

3.7 การซ่อมแซมและการบำรุงรักษา (Repair and Maintenance)

- (1) SEAN จะเป็นฝ่ายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาระบบของ SEAN เว้นแต่จะงานดังกล่าวมีสาเหตุมาจากความชำรุด หรือบกพร่องของ กฟผ. หรือในระบบของ กฟผ. ซึ่งในกรณีดังกล่าว กฟผ. จะเป็นฝ่ายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว
- (2) กฟผ. จะเป็นฝ่ายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาระบบของ กฟผ. เว้นแต่จะงานดังกล่าวมีสาเหตุมาจากความชำรุด หรือบกพร่องของ SEAN หรือในระบบของ SEAN ซึ่งในกรณีดังกล่าว SEAN จะเป็นฝ่ายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว

3.8 ราคาจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้กับ กฟผ.

สัญญาซื้อขายไฟฟ้าได้กำหนดราคาจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้กับ กฟผ. เป็นจำนวนที่แน่นอนตลอดระยะเวลาสัมปทาน โดยได้แบ่งราคาซื้อขายพลังงานไฟฟ้าและตามช่วงปีที่จำหน่าย ทั้งนี้ พลังงานไฟฟ้าหลัก (PE) จะจำหน่ายเป็นเงินสกุลบาทและเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนค่าพลังงานไฟฟ้ารอง (SE) และพลังงานไฟฟ้าส่วนเกิน (EE) จะจำหน่ายเป็นเงินสกุลบาททั้งจำนวน โดยราคาจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าแต่ละประเภทเป็นดังนี้

ปี	อัตราค่าพลังงานไฟฟ้าหลัก (PE)		อัตราค่าพลังงาน ไฟฟ้ารอง (SE)	อัตราค่าพลังงาน ไฟฟ้าส่วนเกิน (EE)
	ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อหน่วย	บาทต่อหน่วย	บาทต่อหน่วย	บาทต่อหน่วย
26 มี.ค.2554-31 ธ.ค.2555 (ช่วง IOD)	0.02475	0.963	1.253	1.060
1 ม.ค.2556-31 ธ.ค.2561 (ช่วง COD)	0.02475	0.965	1.255	1.062
1 ม.ค.2562-31 ธ.ค.2580 (ช่วง COD)	0.02668	1.041	1.353	1.145

หมายเหตุ: IOD: Initial Operating Date เริ่มวันที่ 26 มีนาคม 2554

COD: Commercial Operating Date คาดว่าจะเริ่มเปิดดำเนินการได้ วันที่ 1 มกราคม 2556

3.9 การดำเนินการและการควบคุม (Operation and Control)

- (1) SEAN ต้องดำเนินการโรงไฟฟ้าให้เป็นโรงไฟฟ้าที่สามารถส่งจ่ายไฟฟ้าได้เต็มกำลัง (Fully Dispatchable) ตามคำสั่งจ่ายไฟฟ้า (Dispatch) ของ กฟผ.

- (2) การแจ้งพลังงานไฟฟ้า PE สูงสุดรายเดือน (Monthly Maximum Primary Energy Declaration) โดย SEAN นั้น จะต้องไม่เกินปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เท่ากับกำลังการผลิตไฟฟ้าที่กำหนด (Registered Capacity) ตามระดับน้ำที่ใช้ในการดำเนินการ (Operating Water Level) เฉลี่ยที่คาดการณ์สำหรับเดือนนั้น คูณด้วย 16 ชั่วโมงต่อวันธรรมดา (Weekday) คูณด้วยจำนวนวันทำการในเดือนนั้น สุทธิความไม่พร้อมจ่ายไฟฟ้าของเดือนในเดือนต่อไป (Month Ahead Unavailability) ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
- (3) การแจ้งพลังงานไฟฟ้า SE สูงสุดรายเดือน (Monthly Maximum Secondary Energy Declaration) จะเป็นศูนย์ในช่วงฤดูแล้ง (Dry Period) และสำหรับแต่ละเดือนในช่วงฤดูฝน (Wet Period) จะเท่ากับกำลังการผลิตไฟฟ้าที่กำหนด (Registered Capacity) ตามระดับน้ำที่ใช้ในการดำเนินการ (Operating Water Level) เฉลี่ยที่คาดการณ์สำหรับเดือนนั้น คูณด้วย 2 ชั่วโมงต่อวันธรรมดา (Weekday) และ 8 ชั่วโมงในวันอาทิตย์ SEAN ประกาศความพร้อมจ่ายพลังงานไฟฟ้า SE สูงสุดในแต่ละเดือน (Monthly Maximum SE Declaration) ในช่วงเดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคมได้ไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อวัน สำหรับวันจันทร์ถึงวันเสาร์ และไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวันในวันอาทิตย์

3.10 การหยุดเดินเครื่อง (Outages)

ช่วงเวลาที่ไม่สามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ การหยุดเดินเครื่องตามแผนของ SEAN (SEAN Planned Outages) กับการหยุดเดินเครื่องนอกแผนของ SEAN (SEAN Unplanned Outages) ทั้งนี้ การหยุดเดินเครื่องนอกแผนดังกล่าวยังแบ่งออกเป็น การหยุดเดินเครื่องเพื่อบำรุงรักษา (Maintenance Outages) การหยุดเดินเครื่องกรณีเร่งด่วน (Short Notice Outages) และการหยุดเดินเครื่องกรณีฉุกเฉิน (Forced Outages) โดยจำแนกประเภทตามสาเหตุในการหยุดเดินเครื่อง (Outage) ต่างๆ อาทิเช่น การหยุดเดินเครื่องในส่วนของเครื่องจักร (Machine Outage) (โดยข้อจำกัดของเครื่องจักร) การหยุดเดินเครื่องเนื่องจากระดับน้ำ (Water Supply Outage) (โดยข้อจำกัดของระดับน้ำ) และการหยุดเดินเครื่องโดยเหตุสุดวิสัย (Force Majeure Outage)

3.11 การจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่ กฟผ.

ห้าม SEAN จำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่บุคคลอื่น โดยปราศจากความยินยอมล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก กฟผ. การฝ่าฝืนเงื่อนไขข้อนี้ถือเป็นเหตุผิดนัดของ SEAN

3.12 การผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าประเภท EE

พลังงานไฟฟ้า EE จะผลิตและจำหน่ายให้แก่ กฟผ. ได้ก็ต่อเมื่อเป็นการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่ระดับน้ำในเขื่อนสูงกว่า 374.5 masl (เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง) หรือเมื่อ SEAN ได้แจ้งให้ กฟผ. ทราบ

3.13 การยกเลิกสัญญา

3.13.1 การผิดนัดโดย กฟผ. และการบอกเลิกสัญญาโดย SEAN

- (1) กฟผ. ไม่ชำระเงินในส่วนที่ไม่มีข้อพิพาทใดๆ โดยไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาหลังจากครบกำหนด 30 วันถัดจากวันที่ตามหนังสือบอกกล่าวของ SEAN
- (2) กฟผ. เลิกกิจการหรือชำระบัญชี
- (3) กฟผ. มีการปรับปรุงหน่วยงาน ปรับโครงสร้างองค์กร การแปรสภาพ การแปรรูป หรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่ทำให้ กฟผ. ถูกแทนที่ด้วยบุคคลใดซึ่งไม่อยู่ในอำนาจหรือการควบคุมของรัฐบาลไทย หรือ บุคคลใดซึ่งไม่มีสถานะทางกฎหมายและไม่มีศักยภาพทางด้านเทคนิคและทางการเงินที่จะปฏิบัติตามพันธะหน้าที่ในสาระสำคัญของ กฟผ. หรือบุคคลดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับของ SEAN

- (4) กฟผ. โอนสิทธิประโยชน์ของตนเองในระบบของ SEAN
- (5) กฟผ. มีหนี้สินล้นพ้นตัวโดยสมัครใจหรือถูกคำพิพากษาให้ล้มละลายหรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว
- (6) กฟผ. ไม่ปฏิบัติตามพันธะหน้าที่ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า และส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อ SEAN

3.13.2 การผัดนัดโดย SEAN และการยกเลิกสัญญาโดยกฟผ.

- (1) SEAN ไม่ชำระเงินในส่วนที่ไม่มีข้อพิพาทใดๆ ที่ครบกำหนดชำระให้แก่กฟผ.
- (2) SEAN เลิกกิจการหรือชำระบัญชี
- (3) SEAN ทำการโอนสิทธิประโยชน์ของตนเองในระบบของ SEAN หรือสัญญาซื้อขายไฟฟ้าหรือสิทธิต่างๆ ของตนตามสัญญาต่างๆ
- (4) SEAN มีหนี้สินล้นพ้นตัวโดยสมัครใจหรือถูกคำพิพากษาให้ล้มละลาย
- (5) การละทิ้งโครงการเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 45 วันขึ้นไป
- (6) ความพร้อมผลิตไฟฟ้าของเครื่อง (Machine Availability) ของ โรงไฟฟ้า (Facility) น้อยกว่า 3,200 ล้านหน่วยเป็นระยะเวลาสองปีดำเนินการติดต่อกัน
- (7) SEAN จำหน่ายพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้จากโรงไฟฟ้า (Facility) ให้แก่บุคคลภายนอกเว้นแต่ได้อนุญาตไว้เป็นอย่างอื่นตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า
- (8) SEAN ไม่ดำเนินการหรือไม่ปฏิบัติตามพันธะหน้าที่อื่นใดตามสัญญาสัมปทาน โดยที่กรณีดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อร้ายแรงในสาระสำคัญ (Material Adverse Effect) ต่อ กฟผ.

4. สัญญากู้ยืมเงินระยะยาวจากสถาบันการเงิน (วงเงิน เอ)

4.1 วันที่ทำสัญญา

26 พฤษภาคม 2549

4.2 ผู้ให้กู้ยืม

ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคาร ธนชาติ จำกัด(มหาชน)) และ ธนาคาร ทหารไทย จำกัด (มหาชน)

4.3 วงเงินให้กู้ยืม

15,003 ล้านบาท

4.4 การชำระคืน

ผู้กู้ต้องชำระคืนเงินกู้วงเงิน เอ เป็นงวดๆ ตามตารางการชำระเงินคืน (Repayment Schedule) ที่แนบท้ายสัญญาเงินกู้ยืม ในกรณีที่ยังมีเงินส่วนหนึ่งส่วนใดค้างชำระในวันที่ครบกำหนดชำระเงินคืนงวดสุดท้าย (Final Maturity Date) ผู้กู้ต้องชำระเงินส่วนที่ค้างชำระดังกล่าวทั้งหมดในวันที่ครบกำหนดชำระเงินคืนงวดสุดท้าย (Final Maturity Date) พร้อมดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ

4.5 อัตราดอกเบี้ย

ระยะเวลา	อัตราดอกเบี้ย
ก่อน IOD	MLR* + 1%
หลัง IOD	MLR* + 0.5%
* อัตราดอกเบี้ย MLR หมายถึงอัตราดอกเบี้ย MLR เฉลี่ยของ ธนาคาร กรุงไทย, ธนาคาร นครหลวงไทย (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น ธนาคาร ธนชาติ) และ ธนาคาร ทหารไทย	

5. สัญญากู้ยืมเงินระยะยาวจากสถาบันการเงิน(วงเงิน ปี)

5.1 วันที่ทำสัญญา

26 พฤษภาคม 2549

5.2 ผู้ให้กู้ยืม

ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคาร ธนชาติ จำกัด(มหาชน)) และ ธนาคาร ทหารไทย จำกัด (มหาชน)

5.3 วงเงิน

180 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

5.4 การชำระคืน

ผู้ต้องชำระคืนเงินกู้วงเงิน ปี เป็นงวดๆ ตามตารางการชำระเงินคืน(Repayment Schedule)ที่แนบท้ายสัญญาเงินกู้ยืม ในกรณีที่ยังมีเงินส่วนหนึ่งส่วนใดค้างชำระในวันที่ครบกำหนดชำระเงินคืนงวดสุดท้าย (Final Maturity Date) ผู้ต้องชำระเงินส่วนที่ค้างชำระดังกล่าวทั้งหมดในวันที่ครบกำหนดชำระเงินคืนงวดสุดท้าย (Final Maturity Date) พร้อมดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ

5.5 อัตราดอกเบี้ย

ระยะเวลา	อัตราดอกเบี้ย
ก่อน IOD	LIBOR* + 3%
หลัง IOD	LIBOR* + 2.5%
* หมายถึงอัตราดอกเบี้ย LIBOR 3 เดือน	

6. สัญญาเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังน้ำ น้ำจืด 2

6.1 คู่สัญญา

บริษัท ราช-ลาว เซอร์วิสเซส จำกัด

6.2 ระยะเวลาของสัญญา

Pre Operational Period เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2552 ถึง 31 ตุลาคม 2553

Operational Period เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2553 ไปจนครบอายุสัมปทาน

6.3 ขอบเขตของสัญญา

- งานเดินเครื่องเพื่อผลิตไฟฟ้าให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า
- งานบำรุงรักษาเครื่องกำเนิดไฟฟ้า กังหันน้ำ ระบบควบคุมและอุปกรณ์ประกอบรวมถึง ตัวเชื่อม อาคารโรงไฟฟ้า อาคารและโครงสร้างทางชลศาสตร์ อ่างเก็บน้ำ โดยมีขอบเขตบำรุงรักษาตามวาระ ประจำวัน ประจำเดือน ประจำปี
- งานบำรุงรักษาอาคารที่ทำการ บ้านพัก บำรุงรักษาบริเวณในพื้นที่ของโครงการ รวมถึงระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในบริเวณโครงการ
- งานจัดซื้อ จัดจ้าง บริหารงานพัสดุสำรองคลัง ตลอดจนงานรักษาความปลอดภัยในโครงการ

6.4 ค่าบริการสัญญา

- Pre Operational Period เท่ากับ 951,000 บาทต่อเดือน
- Operational Period เท่ากับ 9,583,333 บาทต่อเดือน ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 เป็นต้นไปค่าบริการดังกล่าว ให้ปรับขึ้นในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 5 ปี และให้มีการเจรจาตกลงกัน โดยคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายทุก 5 ปี หรือก่อนที่โครงการน้ำบวจะเริ่มดำเนินการ หรือกรณีที่เกิดเหตุการณ์ผิดปกติ

7. สัญญาว่าจ้างบำรุงรักษาใหญ่ (Major Maintenance Agreement)

7.1 คู่สัญญา

บริษัทราช-ลาว เซอร์วิส จำกัด เป็นคู่สัญญา

7.2 ระยะเวลาของสัญญา

อายุสัญญา 7 ปีนับจาก 3 กันยายน 2555 ซึ่งเป็นวันที่ระบุในสัญญา

7.3 ขอบเขตของสัญญา

ประกอบด้วย

- งานทดสอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและส่วนประกอบต่างๆ (Annual Test) ประจำปี
- งานตรวจสอบและบำรุงรักษาประจำปี 2 ปี (Check up) โดยจะดำเนินการในปี 2555, 2557 และ 2559
- งานตรวจสอบและบำรุงรักษาประจำปี 7 ปี (Partial Overhaul) โดยจะดำเนินการในปี 2561 ใช้เวลาดำเนินการ 60 วัน
- งานให้คำปรึกษาฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมง
- งานบำรุงรักษาชนิดมีการวางแผนล่วงหน้า และกรณีฉุกเฉิน (ซึ่งงานนี้จะไม่ผูกพันต่อบริษัท เพียงแต่กำหนดอัตราค่าบริการไว้ในสัญญา หากต้องการให้ตกลงเป็นคราวๆไป)

7.4 ค่าบริการตามสัญญา

- ค่าบริการสำหรับ Preventive Maintenance Service เท่ากับ 459,747,720 บาท แบ่งชำระเป็นรายเดือน โดยในปี 2556 ชำระเท่ากับ 60 ล้านบาท ในปีถัดไปจ่ายชำระเท่ากับ 5.15 ล้านบาทต่อเดือน และกำหนดให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปีนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป
- สำหรับ Corrective Maintenance Service และ Additional Service จะมีการคำนวณค่าบริการแล้วแต่กรณี

8. สัญญาบำรุงรักษาระบบส่งไฟฟ้าของโครงการน้ำจิม 2

8.1 คู่สัญญา

รัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว เป็นคู่สัญญา

8.2 ระยะเวลาของสัญญา

Pre Operational Phase : ระยะเวลา 3.5 เดือนเริ่มตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2553

Operational Phase : เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2553 จนครบอายุสัมปทาน

8.3 ขอบเขตของสัญญา

- งานปฏิบัติการควบคุมการจ่ายไฟ และบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้านาง โดยมิชอบเขตบำรุงรักษาตามวาระประจำเดือน ประจำวัน ประจำปี ซึ่งเป็นงานบำรุงรักษาย่อย
- งานบำรุงรักษาสายส่งไฟฟ้า 230,000 โวลต์ จากเขื่อนน้ำจิม 2 มายังสถานีไฟฟ้านางระยะทางประมาณ 70 กิโลเมตร
- งานบำรุงรักษาสายส่งไฟฟ้า 500,000 โวลต์ จากสถานีไฟฟ้านาง มายังจุดซื้อขายไฟฟ้ากึ่งกลางแม่น้ำโขง ระยะทางประมาณ 27 กิโลเมตร

8.4 ค่าบริการตามสัญญา

Pre Operational Phase เท่ากับ 66,432.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน

Operational Phase เท่ากับ 48,642 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน

9. สัญญาบำรุงรักษาใหญ่ (Major Maintenance) สถานีไฟฟ้านาง และสายส่ง 500,000 โวลต์ ช่วงสถานีไฟฟ้านาง ถึงจุดซื้อขายไฟฟ้ากลางแม่น้ำโขง

9.1 คู่สัญญา

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

9.2 ระยะเวลาของสัญญา

มีอายุสัญญา 5 ปี นับแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 ซึ่งเป็นวันที่ระบุในสัญญา

9.3 ขอบเขตของสัญญา

ประกอบด้วย

- งานบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้านาง (บำรุงรักษาใหญ่) ประจำปี
- งานบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้านางประจำ 3 ปี
- งานบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้านางประจำ 5 ปี
- งานตรวจสอบจุดร้อน (Thermo vision) บนสายส่งประจำ 3 ปี
- งานตรวจวัดความต้านทานของสายดินที่เสาไฟฟ้าประจำ 5 ปี
- งานตรวจสอบสภาพเสาไฟฟ้าและฐานรากทุก 5 ปี
- บริการให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน (On call Emergency Service) กรณีมีเหตุขัดข้องที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

9.4 ค่าบริการตามสัญญา

ค่าบริการรวมเท่ากับ 16,191,500 บาท ซึ่งแบ่งชำระเป็นระยะเวลา 5 ปีตามตารางที่กำหนดในสัญญา

บริษัท บางเขนชั้ย จำกัด (“BKC”)

1. สัญญาซื้อขายไฟฟ้า

คู่สัญญา	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
วันที่ทำสัญญา	วันที่ 28 กรกฎาคม 2552
การซื้อขายพลังงานไฟฟ้า	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ผลิตไฟฟ้าและ กฟภ. ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการซื้อขายไฟฟ้าและเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าตามที่กำหนดไว้ในระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (“VSPP”) สำหรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนและระเบียบการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายว่าด้วยการเดินเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนานกับระบบของการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย พ.ศ. 2549 สำหรับปริมาณพลังไฟฟ้าไม่เกิน 10 เมกะวัตต์ ● กฟภ. ตกลงซื้อและ BKC ตกลงขายพลังไฟฟ้าในปริมาณพลังไฟฟ้าสูงสุด 8 เมกะวัตต์ ที่ระดับแรงดัน 22,000 โวลต์ โดยมีจุดรับซื้อไฟฟ้าอยู่ที่จุดติดตั้งที่ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา และ BKC สัญญาว่าจะขายไฟฟ้าให้ กฟภ. ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2555 ตามหนังสือแจ้งขออนุญาตเลื่อนกำหนดการจำหน่ายไฟฟ้ากับ ซึ่งได้รับจาก กฟภ. ลงวันที่ 2 มีนาคม 2555
การใช้และการสิ้นสุดของสัญญา	สัญญาจะมีผลบังคับใช้โดยมีระยะเวลา 5 ปี และต่อสัญญาได้อีกครั้งละ 5 ปี โดยอัตโนมัติ และให้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะมีการยุติสัญญา
อัตราค่าพลังงานไฟฟ้าในการซื้อขายไฟฟ้ากับ VSPP	อัตราค่าพลังงานไฟฟ้าขายส่งให้ กฟภ. ของ BKC อยู่ที่ระดับแรงดัน 11-33 กิโลโวลต์ ตามประกาศของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รวมกับค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติขายส่งเฉลี่ย (F _p)
เงื่อนไขการชำระเงินค่าซื้อไฟฟ้า	ในกรณีที่ VSPP มีการขายไฟฟ้าให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายจะจัดบันทึกหน่วยการขายไฟฟ้า (Credit) และคำนวณค่าไฟฟ้าในแต่ละเดือนและแจ้ง VSPP เพื่อจัดทำใบแจ้งหนี้ โดยการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายสามารถแจ้งให้ VSPP ขอรับเงินจากการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายเป็นประจำทุกเดือน หรือเมื่อจำนวนเงินค่าไฟฟ้าสะสมถึง 3,000 บาท ทั้งนี้ การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายจะต้องชำระเงินค่าไฟฟ้าให้ VSPP ภายใน 30 วัน นับจากวันที่การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายได้รับใบแจ้งขอรับเงิน

ทั้งนี้ BKC ได้รับส่วนเพิ่มราคาซื้อไฟฟ้า (Adder) สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากจากพลังงานหมุนเวียน ในอัตรา 8 บาท/กิโลวัตต์/ชั่วโมง โดยมีระยะเวลาสนับสนุน 10 ปี นับจากวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟภ ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ลงวันที่ 9 มีนาคม 2552

2. สัญญาจ้างดำเนินการและบำรุงรักษา

คู่สัญญา	Ensys Co., Ltd. (“Ensys”)
วันที่ทำสัญญา	19 มีนาคม 2555
อัตราค่าบริการต่อปี	3,200,000 บาท
อายุสัญญา	5 ปี
เงื่อนไขการชำระเงิน	<ul style="list-style-type: none"> ● ภายใน 30 วันทำการหลังจากได้รับใบแจ้งหนี้ โดยการ โอนเงินหรือจ่ายเช็คทุกสิ้นเดือน ● กรณีชำระเงินเกินกำหนดจะถูกเรียกเก็บดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี
ขอบเขตงานการให้บริการ	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้การบำรุงรักษาแบบป้องกัน แบบแก้ไข แบบทั่วไปกับเครื่องจักร อุปกรณ์และระบบภายใน โครงการให้สามารถผลิตไฟฟ้าได้ตามระดับที่ได้รับประกันไว้ที่ร้อยละ 96 ● จัดเตรียมข้อมูลให้สามารถเข้าถึงผ่านระบบได้โดยตรงตลอด 24 ชั่วโมง 365 วัน ● รักษาความปลอดภัยและตรวจตราตลอด 24 ชั่วโมง 365 วัน กรณีมีการแจ้งเตือน Ensys จะทำการแจ้งบริษัทรักษาความปลอดภัยก่อน เมื่อแน่ใจว่ามีเหตุเกิดขึ้นจริงจึงดำเนินการแจ้งตำรวจและ BKC ต่อไป ● จัดทำรายงานสำหรับการดำเนินการเชิงพาณิชย์ของโครงการทั้งรายเดือน รายไตรมาส และรายปี

3. สัญญาขี้มเงินจากสถาบันการเงิน

คู่สัญญา	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
วงเงินกู้	702.75 ล้านบาท
วัตถุประสงค์	เพื่อลงทุนในโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์
อัตราดอกเบี้ย	<ul style="list-style-type: none"> ● ปีที่ 1-2 MLR - 2.00% ต่อปี ● ปีที่ 3-5 MLR - 1.75% ต่อปี ● ปีที่ 6-11 MLR - 1.50% ต่อปี
ระยะเวลาเงินกู้	11 ปี
ระยะเวลาเบิกถอนเงินกู้	สิ้นสุดเมื่อเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้ แล้วแต่กรณีใดจะเกิดขึ้นก่อน <u>กรณีที่ 1</u> สิ้นสุดระยะเวลาการเบิกถอนในวันที่ 30 กันยายน 2555 <u>กรณีที่ 2</u> วันที่โครงการเสร็จสมบูรณ์
การชำระคืนเงินต้น	<u>งวดที่ 1</u> เริ่มชำระเมื่อเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้ แล้วแต่กรณีใดจะเกิดขึ้นก่อน กรณีที่ 1 เมื่อครบ 3 เดือนหลังจากวันที่เริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์ หรือ กรณีที่ 2 วันที่ 30 กันยายน 2555 <u>งวดที่ 2-40</u> เมื่อครบ 3 เดือนหลังจากวันที่ชำระคืนงวดก่อน

คู่สัญญา

เงื่อนไขระหว่างการกู้ยืม

ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

- ให้ค่าแรงอัตราส่วนทางการเงินความสามารถในการชำระหนี้ (DSCR) ไม่ต่ำกว่า 1.1 เท่าเป็นเวลา 12 เดือนนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์ และไม่ต่ำกว่า 1.2 เท่าตลอดอายุเงินกู้ที่เหลือ
- ให้ค่าแรงอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (D/E Ratio) ไม่เกินกว่า 3 เท่าตลอดอายุเงินกู้
- มิให้ควบกิจการหรือได้มาซึ่งกิจการกับบุคคลอื่นเว้นแต่ผู้ให้กู้ยินยอม
- มิให้ขาย เช่า โอน ทั้งหมดหรือบางส่วนของสินทรัพย์หรือรายได้ของโครงการ เว้นแต่เพื่อดำเนินการตามเอกสารรายการค้า เป็นรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เลิกใช้เป็นการดำเนินธุรกิจตามปกติ โดยมูลค่าของสินทรัพย์นั้นไม่เกิน 10 ล้านบาทสำหรับแต่ละงวดระยะเวลาบัญชี
- มิให้แก้ไขข้อกำหนดใดๆของสัญญาของโครงการ หรือมิให้เห็นชอบที่จะเปลี่ยนแปลงคำสั่งภายใต้สัญญาของโครงการอันเป็นผลให้วันที่โครงสร้างสมบูรณ์ล่าช้าออกไป หรือมิให้เพิ่มราคาในสัญญามากกว่า 10 ล้านบาท หรือมิให้ยกเว้นสิทธิหรือเงื่อนไขใดๆภายใต้สัญญาของโครงการ

บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเธอร์แลนด์ จำกัด

1. สัญญาซื้อขายไฟฟ้า

คู่สัญญา

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

วันที่ทำสัญญา

วันที่ 6 พฤศจิกายน 2552

วันที่รับโอนสิทธิจาก

วันที่ 8 เมษายน 2553

บริษัท ที่ดินบางปะอิน จำกัด

การซื้อขายไฟฟ้า

- กฟผ. ตกลงซื้อและ BIC ตกลงขายพลังไฟฟ้าในปริมาณพลังไฟฟ้าสูงสุด 90 เมกะวัตต์ ที่ระดับแรงดัน 115 กิโลโวลต์ โดยมีจุดรับซื้อไฟฟ้าอยู่ที่จุดติดตั้งที่ดินแปลงหมายเลข 24/6 นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน ถนนอุดมราษฎร์ ตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ BIC สัญญาว่าจะขายไฟฟ้าให้ กฟผ. ในวันที่ 1 มิถุนายน 2556
- ตั้งแต่ปีที่ 2 – 24 กฟผ. จะรับซื้อพลังงานไฟฟ้าจาก BIC ในปริมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณพลังไฟฟ้าตามสัญญาที่คูณกับจำนวนชั่วโมงในรอบปีแล้วหักด้วยปริมาณพลังไฟฟ้าที่ BIC ไม่สามารถจ่ายให้ กฟผ. ได้ตามปริมาณและระยะเวลาที่กำหนด และ/หรือ BIC หยุดการผลิตและจำหน่ายให้ กฟผ. และ/หรือ BIC เป็นผู้ขอลดการจำหน่ายให้ กฟผ. และ/หรือ การไฟฟ้า ไม่สามารถรับซื้อไฟฟ้าได้ เนื่องจากเหตุสุดวิสัย

อายุของสัญญา

25 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า

หลักค่าประกัน	<ul style="list-style-type: none"> • กรณีก่อนวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า ให้ยื่นหลักค่าประกันแก่ กฟผ. จำนวน 458.10 ล้านบาทก่อนวันลงนามสัญญาไม่น้อยกว่า 10 วันทำการ และ BIC จะได้รับหลักค่าประกันดังกล่าวคืนภายใน 15 วันทำการนับจากวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า • กรณีหลังวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า ให้ยื่นหลักค่าประกันแก่ กฟผ. จำนวน 207.18 ล้านบาทก่อนวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้าไม่น้อยกว่า 10 วันทำการ และ BIC จะได้รับหลักค่าประกันดังกล่าวคืนเมื่อสิ้นสุดอายุสัญญาซื้อขายไฟฟ้า
อัตราค่าพลังงานไฟฟ้าในการซื้อขายไฟฟ้ากับ SPP	อัตราค่าพลังงานไฟฟ้าขายส่งให้ กฟผ. ของ BIC อยู่ที่ระดับแรงดัน 115 กิโลโวลต์ ตามประกาศของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รวมทั้งค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติขายส่งเฉลี่ย (F)
การเรียกเก็บเงินและการชำระเงิน	ยื่นใบเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าให้ กฟผ. เดือนละครั้ง และจะได้รับชำระเงินภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับใบเรียกเก็บเงิน กรณีผิดนัดชำระจะคิดดอกเบี้ยจากจำนวนเงินที่ค้างชำระเป็นรายวันในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้เบิกเกินบัญชีซึ่งประกาศโดย ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ณ วันถัดจากวันที่ครบกำหนดชำระเงิน บวก 2 นับตั้งแต่วันที่ผิดนัดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยที่จะชำระให้แก่นักลงทุนจะต้องไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญา	<p><u>กรณีที่ 1</u> หาก BIC ไม่สามารถจำหน่ายไฟฟ้าให้ กฟผ. ได้ตามปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญา รวม 18 เดือนในรอบ 24 เดือนที่สิ้นสุดในเดือนปัจจุบัน ทาง กฟผ. จะปรับลดปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญาใหม่ให้เท่ากับปริมาณพลังงานไฟฟ้าเสมือนจริงที่ BIC ทำได้ในเดือนที่ 18</p> <p><u>กรณีที่ 2</u> หาก BIC ไม่สามารถจำหน่ายไฟฟ้าตามปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญาให้ กฟผ. ได้ เนื่องจากนำไฟฟ้าไปจำหน่ายให้แก่บุคคลที่สามหรือใช้เองเพิ่มขึ้น กฟผ. จะกำหนดปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญาใหม่ ตามปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่ BIC จำหน่ายไฟฟ้าให้ กฟผ. ณ เดือนนั้น</p> <p><u>กรณีที่ 3</u> หาก BIC จำหน่ายไฟฟ้าให้ กฟผ. เป็นระยะเวลามากกว่าครึ่งหนึ่งของอายุสัญญา และปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญาลดลงอันมิใช่จากกรณีที่ 2 BIC สามารถขอลดปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญาลงได้ไม่เกินร้อยละ 5 โดยแจ้งให้ กฟผ. ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 เดือน</p>
ข้อปฏิบัติเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญา	หากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงเกิดจากกรณีที่ 1 และ 2 BIC จะต้องคืนเงินค่าพลังงานไฟฟ้าในส่วนที่ลดลงเท่ากับเงินค่าพลังงานไฟฟ้าที่ BIC ได้รับไปแล้วนับแต่วันที่เริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า หักด้วยเงินค่าพลังงานไฟฟ้าที่ BIC ควรจะได้รับ ซึ่งคิดตามสัดส่วนของจำนวนปีที่ BIC ได้จำหน่ายไฟฟ้าให้ กฟผ. ตั้งแต่วันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้าจนถึงวันที่ กฟผ. ปรับลดปริมาณพลังงานไฟฟ้าตามสัญญากับอายุสัญญาซื้อขายไฟฟ้า โดยเงินค่าพลังงานไฟฟ้าที่ BIC ต้องจ่ายคืนให้แก่ กฟผ. พร้อมทั้งดอกเบี้ยซึ่งจะเริ่มคิดตั้งแต่วันที่ BIC ได้รับเงินค่าพลังงานไฟฟ้าส่วนที่ต้องจ่ายคืนในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 12 เดือนของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่ประกาศใช้ ณ วันที่ 1 ของเดือนที่ กฟผ.

เรียกเก็บเงินดังกล่าว

2. สัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ

คู่สัญญา	บมจ. ปตท.
วันที่ทำสัญญา	18 มีนาคม 2554
วันเริ่มซื้อขายก๊าซ	<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อการทดสอบ ภายในระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2555 ถึง 31 พฤษภาคม 2556 โดยมีระยะเวลาซื้อก๊าซเพื่อการทดสอบไม่เกิน 6-8 เดือน ● เพื่อการค้า วันที่ 1 มิถุนายน 2556
ปริมาณการซื้อขายก๊าซ	<ul style="list-style-type: none"> ● ปริมาณรับซื้อขั้นต่ำ 18.83 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และสูงสุดไม่เกิน 21.55 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ● ในแต่ละปีสัญญา BIC ต้องซื้อก๊าซจาก ปตท. ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 ของปริมาณก๊าซที่ซื้อขาย
คุณสมบัติก๊าซ	ระดับความดันก๊าซไม่ต่ำกว่า 300 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ณ จุดส่งมอบ
ราคาก๊าซ	ประกอบด้วยราคาเนื้อก๊าซและอัตราค่าผ่านท่อ
เงื่อนไขการชำระเงิน	ชำระภายใน 30 วันนับแต่วันสิ้นงวดการใช้ก๊าซของแต่ละเดือน
อายุของสัญญา	มีผลบังคับแบ่งเป็น 2 ช่วงระยะเวลา ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ตั้งแต่วันที่ลงนามในสัญญาจนถึงวันก่อนวันที่เริ่มใช้ก๊าซเพื่อการค้า ● ระยะเวลา 25 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มใช้ก๊าซเพื่อการค้า

3. สัญญาเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

BIC ได้ทำสัญญาเงินกู้ยืมจำนวน 4,110 ล้านบาทจากสถาบันการเงิน 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวนรวม 2,270 ล้านบาท และ ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 1,840 ล้านบาท ซึ่งสาระสำคัญในสัญญา มีดังนี้

รายการ	ประเภทเงินกู้		
	Tranche A (สำหรับค่าใช้จ่ายโครงการ)	Tranche B (เงินทุนหมุนเวียน)	Tranche C (หนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้กู้)
วงเงินกู้	4,110 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น: KTB: 2,270 ล้านบาท KBANK: 1,840 ล้านบาท	120 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น: KTB: 60 ล้านบาท KBANK: 60 ล้านบาท	803.10 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น: KTB: 401.55 ล้านบาท KBANK: 401.55 ล้านบาท
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อซื้อที่ดินก่อสร้างโครงการ จำนวน 121 ล้านบาท - เพื่อลงทุนในโครงการ จำนวน 3,989 ล้านบาท 	<ul style="list-style-type: none"> - สินเชื่อเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชีในวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาท - เพื่อใช้เป็น short-term advance, overdraft, L/C, DLC, T/R, L/G ไม่เกิน 100 ล้านบาท 	เพื่อค้ำประกันในเรื่องต่อไปนี โครงการ, ปรับปรุงระบบไฟฟ้า, สัญญาการขายพลังงานไฟฟ้า, การประมูลโครงการเพิ่ม
อัตราดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม	ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) <ul style="list-style-type: none"> - นับตั้งแต่เบิกใช้ครั้งแรก ถึง วันเริ่มดำเนินการตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า: 1-Month THBFIX + 2.5% ต่อปี 	<ul style="list-style-type: none"> - Short-term advance: MOR - 1% ต่อปี - overdraft: MOR - 1% ต่อปี - L/C: 1/32% ต่อ 3 เดือน - DLC: 0.5% ต่อปี - T/R: MOR - 1% ต่อปี 	L/G: 0.5% ต่อปี

รายการ	ประเภทเงินกู้		
	Tranche A (สำหรับค่าใช้จ่ายโครงการ)	Tranche B (เงินทุนหมุนเวียน)	Tranche C (หนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้กู้)
	<ul style="list-style-type: none"> - วันเริ่มดำเนินการตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ถึง สิ้นสุดสัญญา สนับสนุนทางการเงิน: 1-Month THBFIX + 2.3% ต่อปี <u>ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน)</u> - นับตั้งแต่เบิกใช้ครั้งแรก ถึง วันเริ่มดำเนินการตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า: 6-Month Fixed Deposit + 3.0% ต่อปี - นับตั้งแต่วันเริ่มดำเนินการตามที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ถึง สิ้นสุดสัญญา สนับสนุนทางการเงิน: 6-Month Fixed Deposit + 2.75% ต่อปี 	<ul style="list-style-type: none"> - L/G: 0.5% ต่อปี 	
การชำระดอกเบี้ย	ชำระทุกเดือน		ไม่ระบุ
ระยะเวลาการคำนวณดอกเบี้ย	งวดแรกเริ่มคำนวณดอกเบี้ยในวันแรกที่ได้มีการเบิกถอนเงินกู้และสิ้นสุดในวันทำการสุดท้ายของเดือนซึ่งเริ่มคำนวณดอกเบี้ย และงวดถัดไปเริ่มคำนวณในวันสุดท้ายของงวดก่อนจนถึงวันทำการสุดท้ายของเดือนปฏิทินถัดไป		ไม่ระบุ
ระยะเวลาเงินกู้	12 ปี 6 เดือน		25 ปี นับแต่วันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า

รายการ	ประเภทเงินกู้		
	Tranche A (สำหรับค่าใช้จ่ายโครงการ)	Tranche B (เงินทุนหมุนเวียน)	Tranche C (หนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้กู้)
ระยะเวลาเบิกถอนเงินกู้	สิ้นสุดเมื่อเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้แล้วแต่กรณี ใดจะเกิดขึ้นก่อน กรณีที่ 1 สิ้นสุดระยะเวลาการเบิกถอน ภายหลัง 6 เดือน จากวันที่เริ่มการซื้อขาย ไฟฟ้า กรณีที่ 2 สิ้นสุดวันที่ 30 พฤศจิกายน 2556	สิ้นสุดก่อนวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า 3 เดือน	25 ปี นับแต่วันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า
การชำระคืนเงินต้น	เริ่มชำระงวดแรก ในวันที่ 30 ธันวาคม 2556 และงวดถัดไปทุกครึ่งปี รวมทั้งหมด 26 งวด	ชำระคืนเงินต้นภายในระยะเวลา 31-90 วัน นับแต่วันที่เบิกถอนเงินกู้	ไม่มี
เงื่อนไขระหว่างการกู้ยืม	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งงบการเงินประจำไตรมาสที่ 1-3 ภายใน 60 วันและไตรมาสที่ 4 ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่สิ้นสุดแต่ละไตรมาส และส่งงบการเงินงวด สิ้นสุดระยะเวลาบัญชีซึ่งได้รับการตรวจสอบแล้ว ภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาบัญชีให้แก่ผู้ให้กู้ - ให้ส่งรายงานการประเมินที่ดิน อาคารและเครื่องจักรซึ่งจัดทำโดยผู้ประเมินที่ได้รับความเห็นชอบจาก กลต.และผู้ให้กู้ โดยทำการประเมิน ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่ดำเนินการเชิงพาณิชย์และทุก 3 ปีถัดไปให้แก่ผู้ให้กู้ - ผู้กู้จะทำสัญญาขายพลังไฟฟ้าให้แก่ผู้ใช้ในนิคมอุตสาหกรรม โดยปริมาณขายต้องไม่น้อยกว่า 17.2 เมกะวัตต์ และปริมาณใช้จริงไม่น้อย กว่า 13.7 เมกะวัตต์ ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2555 - ผู้กู้จะทำสัญญาขายไอน้ำปริมาณไม่น้อยกว่า 10.5 ดันต่อชั่วโมงก่อนวันเริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์ 6 เดือน - ผู้กู้จะทำสัญญาบริการระยะยาวกับคู่สัญญาซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้ให้กู้ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2555 - ผู้กู้จะทำสัญญาเช่าเครื่องจักร/สัญญาอะไหล่กับคู่สัญญาซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้ให้กู้ภายใน 4 ปีหลังจากวันเริ่มการซื้อขาย - ผู้กู้จะจัดหาที่ปรึกษาทางด้านเทคนิคก่อนวันเริ่มต้นการซื้อขาย 6 เดือนและตลอดไปจนกระทั่งผู้กู้ได้จ่ายคืนเงินกู้เต็มจำนวนแล้ว - ให้ดำรงอัตราส่วนทางการเงินหนี้สินระยะยาวต่อทุนไม่เกินกว่า 3 เท่า จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2557 		

รายการ	ประเภทเงินกู้		
	Tranche A (สำหรับค่าใช้จ่ายโครงการ)	Tranche B (เงินทุนหมุนเวียน)	Tranche C (หนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้กู้)
	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ดำรงอัตราส่วนทางการเงินความสามารถในการชำระหนี้ (DSCR) ไม่ต่ำกว่า 1.1 เท่า ภายหลังจากวันที่เริ่มต้นการซื้อขายแล้ว 12 เดือน และตลอดไป - มิให้ควบกิจการหรือได้มาซึ่งกิจการกับบุคคลอื่นเว้นแต่ผู้ให้กู้ยินยอม - มิให้ขาย เช่า โอน ทั้งหมดหรือบางส่วนของสินทรัพย์หรือรายได้ของโครงการ เว้นแต่เพื่อดำเนินตามเอกสารรายการค้ำ เป็นรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เลิกใช้เป็นการดำเนินธุรกิจตามปกติ โดยมูลค่าของสินทรัพย์นั้นไม่เกิน 10 ล้านบาทสำหรับแต่ละงวดระยะเวลาบัญชี - มิให้มีรายจ่ายเพื่อการลงทุนซึ่งไม่ใช่การลงทุนในโครงการเกินกว่า 5 ล้านบาทต่อปี - มิให้ทำสัญญาซึ่งมีนัยสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการ และ/หรือ มิให้แก้ไขหรือยกเว้นข้อกำหนดของสัญญาหลักของโครงการอันเป็นผลให้วันที่โครงการเสร็จสมบูรณ์ล่าช้าออกไป หรือมิให้เพิ่มราคาในสัญญามากกว่า 10 ล้านบาทสำหรับการแก้ไขสัญญาแต่ละครั้งและรวมไม่เกิน 75 ล้านบาท - มิให้ลดทุนจดทะเบียนต่ำกว่าทุนจดทะเบียน ณ วันที่ลงนามในสัญญา - มิให้ชำระหนี้แก่ผู้ให้กู้ด้วยสิทธิอื่น เว้นแต่เงินในบัญชีของผู้กู้มีเกินกว่าวงเงินสำรองเพื่อชำระหนี้แก่ผู้ให้กู้ 		
หลักประกัน	ที่ดินจำนวน 36 ไร่ 2 งาน 51 ตารางวา ที่นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสิ่งปลูกสร้างเครื่องจักรของโครงการ (จดทะเบียนค้ำประกันภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่เครื่องจักรเสร็จสมบูรณ์)		

